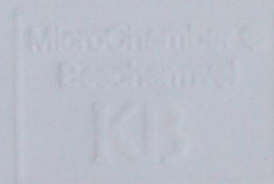
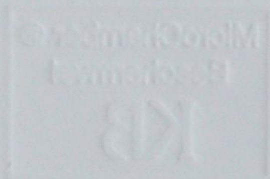

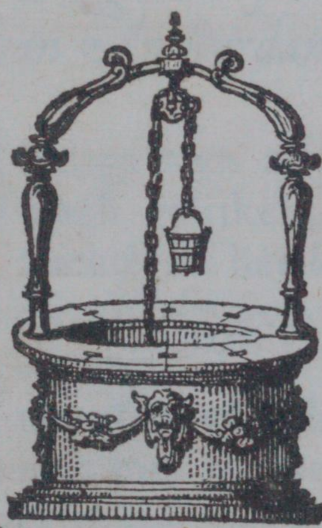

EURIPIDES
FENICIAENSCHE
OF
GEBROEDERS van THEBE.
TREURSPEL.

Verduitscht door J. v. VONDEL.

Unanimes armare in prælia fratres.

t'AMSTERDAM,

Voor de weduwe van ABRAHAM de WEES, op den Middeldam, in 't Nieuwe Testament. ANNO 1668.

KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK.

Den weledelen en grootachtbaeren heeren,

Mr. LAMBERT REINST,

CORNELIS van VLOOSWYK,

heere van Vlooſwijk &c.

CORNELIS de VLAMING van OUTSHOREN, heere van Outshooren &c.

Mr. GILLIS VALKONIER,

Regeerende Burgermeeſteren en Raeden van Amſterdam.

INdien men menſchen by planten magh gelijken, zoo ſlachten ſtaetzuchtigen het klimop, dat, naer zijnen aert genoemt, geduurigh by de muuren opklimt. Zoodaenigen openbaeren zich de maghtigen, die, noit met hunnen ſtaet vernoeght, altijt poogen hooger in top van mogentheit te ſteigeren, en op glimpige titels hunne nagebuuren en anderen onrechtvaerdigh beoorlogen. Hierom wort de ganſche weerelt zonder ophouden omgeroert, gelijk een ongeſtuimige zee, waerin ontelbaere vorſten-

dommen, en volken schipbreuk aen goet en bloet en have lijden, en jammerlijk vergaen. Alexander de Groote, Persien en ten deele Indien overwinnende, bedroefde zich, toen hy hoorde dat'er meer weerelden waren dan deze, met onze voeten betreden, en blaekte van oorloghsyver om hooger op te trekken, ten waere zijne Macedoniers en Grieken hem bezweeken. Keizer Vespaziaen, wreeker van Godts doot, bekommerde zich noch, op zijn dootbedde zieltoogende, om de paelen des Roomschen rijx wijder uit te zetten. Deze onverzaetzaeme heerschzucht past op recht nochte onrecht, ook op geene eeden verbonden en bloetverwanschappen, en voert den zoon tegens den vader, broeder tegens broeder aen. Zoo werden de muuren van Rome, namaels het hooft der heerschappyen, geleght in bloet der gebroederen Romulus en Remus

Fraterno primi maduerunt sanguine muri:

Montague, ridder van Sint Michiel, wil den gebroedertwist eenighzins, als niet vreemt verschoonen: dewijl gebroeders, gelijk in een zelve spoor hun avontuur en geluk zoekende, de wagens slachten, welker assen elkandere te na komende, lichtelijk onderling schokken en verwarren. Het treurspel der Thebaensche gebroederen hier van den wijzen Euripides ten tooneele gevoert, bekrachtight dit mede, en nietemin taisteren d'oude Grieken, zoo Plutarchus getuight, het bloedigh lijfgevecht der gebroederen, en oorlogh

voor

voor Thebe, gelijk een schendigh lasterstuk, met den toenaem van eene Kadmische overwinninge.

Nulla fides regni sociis, omnisque potestas
Impatiens consortis erit.

De doorluchtige heer Hugo de Groot, namaels gezant der kroone en koninginne van Sweden, op Loevestein ter eeuwige gevangenisse gedoemt, om zijne stantvastigheit in 't verdaedigen van 's lants vrydom en hantvesten, koos in den kerker, onder andere oefeningen, de vertaelinge uit van dit treurspel, de kroon van alle Euripides werken, het welk hy, sedert door Godts genade verlost, te Parijs voltrok, van waer de koninglijke gezant my gewaerdighde eenen afdruk toe te zenden, met eene lofreede zoo heerlijk verciert, dat'er niet kan toegevoeght worden zonder het werk te verongelijken.

Nu neeme ik de vrymoedigheit my zelven d'eer te geven deze vertaelinge den heeren Burgermeesteren op te draegen, naerdien de schriften van dien onsterflijken man, overal De Groot en eerlijk en heerlijk, u ten hooghste behaegen, en in 't byzonder het boek van het recht van oorloge en vrede, waermede de geleertste bedienaers van staet, als by Themis onfaelbaer orakel, in tijt van bekommeringen zorghvuldigh te rade gaen, om hunne heeren meesteren ten beste te dienen. Ontfang dan, weledelen heeren, dit verduitschte tooneelwerk naer uwe heuschheit, en guntme altijt te blijven

Uwe weledele onderdaenige dienaer

J. v. VONDEL.

Inhoudt der gebroederen van THEBE.

ETeokles, in het rijk van Thebe gezeten, weigert den broeder Polynices zijn erfdeel. Dees, nu balling, t'Argos gekomen, troude Adrastus dochter, en blaekende van begeerte om weder zijn vaderlant te bezoeken, vergaderde door schoonvaders raet een leger, tot dien optoght noodigh, en rukte voor Thebe. De moeder Jokaste, hier van verkuntschapt, verwerft hem vrygeleide om in de stadt te komen, en met zijnen broeder te handelen van de voorwaerden, ter heerschappye dienstigh. Maer toen Eteokles stijf op het bezit des rijx staen bleef, kon Jokaste de zoons niet bevredigen, waerom Polynices ter stede uitging, en zich ten oorlogh toeruste. Toen spelde waerzegger Tiresias den Thebaenen d'overwinninge met dit beding, indien Meneseus, Kreons zoon, zich zelven aen Mars opofferde. Maer Kreon weigerde zijnen zoon der stede ten beste te geven. De zoon kante zich hier tegen, en toen de vader hem reisgelt gaf om te vlughten, voerde hy dit opzet uit, en nam zich zelven het leven. Aldus geraekten d'oversten der Argiven door de Thebaenen om hals. Maer Polynices en zijn broeder behouden gebleven, traden in een dootlijk lijfgevecht. De moeder, hen ziende zieltoogen, benam zich zelve met haer eige hant het leven. Haer broeder Kreon aenvaerde het rijk, en ondertusschen braeken d'Argiven hun leger voor de vesten op. Kreon verbittert op de vyanden, van Kadmus burgerye verslagen, versteektze van het graf. Hy laet Polynices onbegraven leggen, en drijft Edipus in ballingschap, ten deele volgens het menschelijk recht, ten deele uit wraeke, en zet het medelijden over een anders elende aen d'eene zijde.

Een oude getuighenis.

Het treurspel der Thebaensche gebroederen is gepropt met eene barninge van hartstoghten: want Kreons zoon, van de muuren springende, sterft ten beste van zijn vaderlant. De gebroeders, zich onderling wondende, geraeken om hals. De moeder Jokaste verdoet zich zelve op haere doode zoonen. De Argiven, tegens Thebe met hunne heirkracht opgetogen, worden verslagen. Polynices leght onbegraven. Edipus wort ten vaderlande uitgestooten, met zijne dochter Antigone. Behalve dit is het treurspel gestoffeert met tooneelisten, en heerlijke en uitgeleze spreuken.

DE TOONEELISTEN.

JOKASTE.
DE VOESTERVADER VAN ANTIGONE.
ANTIGONE.
REY VAN FENICIAENSCHE VROUWEN.
POLYNICES.
ETEOKLES.
KREON.
MENECEUS.
TIRESIAS.
BODE.
ANDERDE BODE.
EDIPUS.

EURIPIDES FENICIAENSCHE
OF
GEBROEDERS van THEBE.

Jokaste.

O koesterende zon, die, op den gouden wagen,
Met snelle paerden, door den hemel heen gedraegen,
En 't starrelicht gewelf, uw vier en glans verspreit,
Wat zagh ons Thebe, zoo veel jammers toegeleit,
Een' dagh van ongeval oprijzen voor haere oogen;
Toen Kadmus, banneling van Sidon, hier getoogen,
Belanden quam, en met zijn' voet den gront betradt.
Dees troude Venus bloet Harmoni, rijk van schat,
En teelde Polydoor, by ieder een gehoude
Voor Labdaks vader. ik Jokast, die Lajus troude,
Den zoon van Labdak, wert Meneceus spruit geacht,
En Kreons zuster, uit een bedde voortgebraght.
Mijn man, lang kinderloos, trekt heen naer Delfis streeken.
Hy vraeght Apollo naer bescheit, en houdt met smeeken
Om zoonen aen, en krijght dit antwoort van dien godt:
O koning over Thebe, een rijxstadt, wien het lot
Van paerdevokken wert tot een geschenk gegeven;
Wat mooghtge 's hemels wil dus bijster wederstreven
Om kinders? teeltge een' zoon, die zal u met zijn hant
Ombrengen, en uw huis en hof en 't gansche lant
In bloet versmooren. hy, van minne en wijn ontsteeken,
Wint eenen zoon by my: doch angstigh en bezweeken
Om zulk een' misgreep, en het antwoort uit godts koor,
Beveelt zijn' herder dat hy 't kint den voet deurboor'

Met

Met eenen priem, en geef de vrucht, in Junoos weide,
Citheron over en haer avontuur; dies leide
Heel Grieken Edipus dien naem toe, naer de daet.
Maer Polybs paerdevooght, als hy ten hove gaet,
Beveelt den vondeling de zorg der koninginne,
Die zoogt mijn lieve vrucht aen haere borst uit minne.
Het jonge kint wert groot: de blonde baert brak uit.
Toen zocht de jongeling, het zy door zijn besluit,
Of elders aengemaent, uit Febus mont te hooren
Van welk een' stamme hy geteelt was en geboren:
En koning Laius mê belust te hooren of
De vondeling, voorheen verstooten van het hof,
Noch leefde, reisde ook heen, van nadacht ingenomen,
Daer zoon en vader juist elkandre tegenkomen,
Op Focis tweesprong, en de graeuwende koetsier
Van Laius hem bestraft: lantlooper, flux van hier,
En wijk den koning. hy dook eerst, en hiel zich binnen:
Maer als de paerdehoef de voeten quetst, de zinnen
Aen 't hollen raeken, brult de zoon, die met een knijf
[Op dat ik by mijn ramp kort ingebonden blijf,]
Den vader nederleght, en geeft zijn' voesterheere
Den wagen en 't gespan, uit plicht en schuldige eere.
Toen Sfinx, na Laius doot, de vesten plaeghde en 't velt,
Beloofde Kreon, mijn heer broeder, aen den helt,
Die 't looze raetsel van het ondier quaem t'ontvouwen,
Te kroonen met mijne echt. mijn Edipus, tot trouwen
Genegen, by der hant, ontvoude 's ondiers vont,
De dubbelzinnigheit der maeght, en raekt terstont
Op Kadmus rijxtroon, zwaeit den staf met zijne handen,
En wort rampzaligh en onnozel door de banden
Des huwelijx aen my, zijn moeder zelf, verknocht,
Onkundigh, zonder schult, en d'eige moeder docht
Noch wist niet datze quam met haeren zoon te paeren.
Dus wert ik zwanger, en begon twee zoons te baeren,

Eteokles

Eteokles en Polynices, groot van moedt,
En een paer dochters. ik noem d'outſte van mijn bloet
Antigone. hy noemt de jongſte telgh Iſmene.
Maer als mijn Edipus aen kennis van 't voorheene
Gebeurde komt, en zulk een bloetſchant van zijn bedt,
Rukt hy zijne oogen met een' haek uit om dees ſmet.
De zoons beſtaen, zoo dra de baert hun uit wil breeken,
Den vader heimlijk in een' kerker wech te ſteeken,
Om dit ſchandael t'ontgaen: doch hier is werk aen vaſt.
Hy, vaſt gezet in 't hof, verzwaert zijn' eigen laſt
Door dol vervloeken van zijn kindren, niet te heelen,
Op datze 't erfrijk met den zwaerde namaels deelen.
Zy achterdochtigh, of het godendom geſtoort
Dien vloek des vaders eens moght ſterken, en zijn woort,
Indienze beide 't hof gemeen en ſtil bewaeren,
Verdraegen dat de broêr, die jonger is van jaeren,
Polnyces, eerſt het rijk vrywilligh een jaer lang
Zal ruimen; d'outſte, die nu heerſcht, dan zonder dwang
By beurte ook afſtaen, als het jaer is omgekomen.
De trotſe Eteokles, van heerſchluſt ingenomen,
Slaet trouweloos verbont en eeden in den wint:
En Polynices trekt naer Argos heene, vint
Adraſt hem gunſtigh, trout zijn dochter, onder 't wrokken,
En komt hier met een heir Argiven aengetrokken,
Beoorloght Thebe, dat met zeven poorten waekt.
Hy eiſcht zijn erfdeel. 'k raede, eer 't ſlaghzwaert uitgeraekt,
Eteokles door een verdragh dien ſtrijt te toomen.
De bô brengt tijding dat de jongſte hier zal komen.
O Jupiter, zie neêr uit uw vergult palais.
Ontfarm u over ons. verleen ons kindren pais.
Het voeght u, die het al regeeren kunt, te geven
Dat niet een zelve menſch altijt in rou blijf leven.
Leer. Antigone, eedle telgh uit koningklijken ſtam,
Dewijl vrou moeder uw verzoek ter harte nam,

Om, buiten het ſalet der maeghden, eens van boven
Te zien hoe Argos heir door 't velt komt aengeſtoven.
Zet u hier neder, op dat ik eerſt gade ſla
Of eenigh burger hier langs 't hof ſpanſſeeren ga,
Om my, een' dienaer, en ook u, mevrou, te waeren
Voor opſpraek. 'k zal u dan van ſtuk tot ſtuk verklaeren
Al wat ik onder 't heir des vyants hoorde en zagh;
Toen ik gezonden wiert, met hoope van verdragh,
Aen uwen broeder, hem het vry geley beſtelde,
En keerde met beſcheit weêr herwaert uit den velde.
Hier is geen menſch omtrent. mevrouw, nu rep u knap.
Stijgh op langs deze cedre en hooge wenteltrap.
Zie veldewaert het heir des vyants, hoe veel zielen
Omtrent Iſmenes ſtroom en Dirces ſpringaêr krielen.

1. *Keer.*

Ant. O oude man, nu reikme uw hant,
Zo ſtyge ik op van dezen kant.
Leer. Welaen mevrou: ſtijgh op met zegen.
Gy zijt ter rechte tijt geſteegen.
De Grieken trekken vaſt in 't velt,
Daer elk zich in ſlaghorde ſtelt.

2. *Keer.*

Ant. O dochter van godin Latone,
O Hekaté, mijn eer en kroone,
Hoe blinkt al 't velt in 't harrenas!
Leer. Vorſt Polynices komt van pas,
Voorzien van ruiteren en knechten.

3. *Keer.*

Ant. Zijn alle poorten tegens 't vechten
Met kopre boomen, ook den wal
Bezorgt voor noot en ongeval?
Leer. Ay vrees niet: want Amfions muuren
Zijn maghtigh voor gewelt te duuren.

Bezie

Bezie dien eerſten, braef en friſch:
Dan zal ik melden wie hy is.

4. *Keer.*

Ant. Wie komt vooruit hier aengeſtooten,
Met zijnen helm op 't hooft geſloten?
De ſchilt beſchut den arm getrou.
Leer. Het is een overſte, mevrou.
Ant. Wie is 't? hoe heet hy? uit wat ſtamme?
Leer. Het is Hippomedon, vol vlamme,
Een trots Mycener, die zijn' ſtoel
Bekleet by Lernes waterpoel.

5. *Keer.*

Ant. Hoe fors, hoe en onverſaeght is 't wezen,
Gelijk een reus, in top gerezen
Uit d'aerde, die weêrſpannigh muit!
Hoe ziet hem Mars ten oogen uit!
Leer. Ziet gy dien overſte niet trekken,
Daer Dirces tong den kant komt lekken?
Ant. Dat is een ander, en uit luſt
Ten oorlogh anders uitgeruſt.
Met welk een' naem wert hy getekent?
Leer. 't Is Tydeus, Eneus zoon gerekent,
Die krijghsgodt Mars, den Etolier,
In zijnen boezem voert, vol vier.

6. *Keer.*

Ant. Dees nam Adraſtus telgh uit minne,
En wert Polnyces zwagerinne.
't Is waert dat elk zijn ruſting ziet,
Die hy uitheemſch ſchakeeren liet.
Leer. Dit is een ſchiltroep. zy braveeren,
Alle Etolieren, fix op ſpeeren
En ſchichten, trots ten ſlagh bereit.
Ant. Hoe quaemtge aen al dit klaer beſcheit?

Leer. Toen ik uw' jongſten broêr, te velde
Getogen, 't vrygeley beſtelde,
Sloegh mijn naeukeurigheit bedacht
Elx wapen gade, en ſtaet, en draght.

7. *Keer.*

Ant. Wie komt langs Zethus graf getoogen,
Geſtreng van opzicht, en van oogen,
Schoon 't blonde haer de kin verciert?
Leer. Dat is een die het krijghsvolk ſtiert.
Ant. Een drom beſtuwt dien forſſen woeder.
Leer. Parthenopeus is 't. zijn moeder
Heet Atalante.

8. *Keer.*

Ant. ik wenſche al ſtil
Dat die mijn ſtadt verdelgen wil
Ook van Diane wiert geſchoten,
Daerze op de bergen onverdroten
Met haere moeder vlieght en jaeght.
Leer. Laet dit beruſten. onverſaeght
Verſchijnenze op hun recht ten ſtrijde,
Dies ducht ik dat de goôn hun zijde
Verkoren, en ons wederſtaen.

9. *Keer.*

Ant. Waer blijft hy met zijne oorloghsvaen,
Wien zoo veel ramps met my beſchoren
Ter quaeder uure wiert geboren
Uit eene moeder? oude raet,
Waer blijft Polnyces, dus verſmaet?
Leer. Daer ſtaet hy by zijn' lantbeſchermer
Adraſt aen 't maeghdegraf, uit marmer
Gehouwen. zie hem in 't verſchiet.
Ant. Ik zie hem daer, doch zie hem niet
Beſcheidelijk, nochtans naer reden
Een' ſchijn van zijn gedaente en leden.

10. *Keer*.

Ant. Och of uit zusterlijke zucht
Mijn voeten dreven door de lucht,
Gelijk een wolk, van deze wallen:
'k Zou broeder om den hals gaen vallen,
En blyde omhelzen met mijn hart,
Dien, sedert hy eens balling wert,
Ik nimmer quam te zien. 't is deerlijk.
Mijn oude vader, ô hoe heerlijk
Blinkt hy in 't gouden harrenas,
Gelijk de morgenzon in 't glas!
Leer. Hy komt op vrygeleide aenrijden,
Om zusters oogen te verblijden.
Ant. Wie is 't, die staetigh herwaert rent,
En zijnen witten wagen ment?
Leer. Amfiaraüs. dees bevrachte
Het radt met vee, op dat hy 't slaghte,
En wichele uit het ingewant.

11. *Keer*.

Ant. O dochter van de zon, geplant
In 's hemels welfzel, uitgestreeken
In 't gouden kleet! uw' riem ontbreeken
Geen perlen op het gout gehecht!
O maen, hoe rijdt dees, afgerecht
Op paerdemennen! aen wat oorden
Is Kapaneus, die, heet op moorden,
Wraekgierigh naer de poorten wijst?
Leer. Hy meet hoe hoogh de hofpoort rijst,
Bespiet den toegang naer den toren.
Ant. O Nemesis, ter wraek gekoren,
En gy Jupijn, die 't aerdtrijk stut,
En 't blaeu gewelf met donder schudt,
Gy kunt dien hooghmoedt haest verneêren.
Hy wil van Thebe t'Argos keeren,

Met zijn gevangenen in 't net,
Daer eer de zeegodt, tot ontzet
Van Amymoon, zoo d'ouden zingen,
Te Lerne een bronaêr op liet ſpringen
Ten gront uit, toenze water gaf
Op 't klinken van zijn' yſren ſtaf.
Diane, dochter van den grooten
Jupijn, gy die met uw genooten
Het haer met gout ſnoert, leghme 't juk
Der ſlaverny niet op in druk.

Leer. Welaen vorſtin, geef u naer binnen toe ter ruſte,
In 't maeghden hoffalet: gy zaeght al wat u luſte.
Hier komt een groote hoop van vrouwen met gedruiſch
Aenſtuiven naer het hof en koningklijke huis.
Zy ſpreeken gaerne 't erghſte, en wort haer ſtof gegeven,
Zoo weetenz'er iet aen te hangen en te weven.
Vergaêrenze te hoop, daer elk verhaelt hoe 't ſtont
In 't heir, dan komt'er noit iet deftighs uit haer' mont.

Keer.

Rey. IK, in Fenicie gewonnen,
Ben hier door zee gevoert ten hoof
Met andere gevange nonnen,
Als een ſlavin en oorloghsroof,
Op dat ik my aen Febus wye,
En ſlijte in 't berghſneeu van Parnas
Mijn levens tijt in ſlavernye.
Ik ſtreefde door den zouten plas,
Daer d'onvruchtbaere Siciliaenen
In 't water drijven; toen een lucht
Van 't weſten ons den wegh quam baenen,
En lieflijk voortdreef op de vlught.

Tegenkeer.

Ik, eer de bloem des lants, gegeven
Aen Delfis godtheit, als een pant
Uit al den maeghdenroof, quam zweven
In Kadmus ſtadt, en 't vaderlant
Der broederen, Agenors maegen,
Om als een kerkbeelt, godt gewijt,
Het ſlaefſche juk te helpen draegen,
Een nootwet, die geen weêrſpraek lijdt.
Kaſtaliaenſche waterbronnen
Beſprengden my door 's prieſters hant,
Een wijdinge, die Febus nonnen
Behaeght, en houdt in zuivren ſtant.

Toezang.

O dubble berghtop, klaer beſcheenen
Van 't licht der zonne! ô vruchtbre kruin
Begroeit met wijngaert rondom heenen
En ranken, eedle druiventuin!
Gy ſchaft hier nektar alle dagen,
Die 't hart verheught. ô draekeneſt!
O toppen, daer de goôn uitzagen,
Dianaes bergh en jaghtgeweſt.
Och of ik ſtil in Febus kooren,
Daer Dirces bron niet ruiſcht noch ſtroomt,
Verquikt met zang en ſpel te hooren
Mijn tijt moght ſlijten onbeſchroomt.

Keer.

De krijghsgodt houdtme in deze veſte
Belegert, raeſt vaſt brant en moort.
Och 'k wenſch, de ganſche ſtadt ten beſte,
Dat haer geen druk noch rampſpoet ſtoort.
Dit jammer treft de bloetverwanten
En bontgenooten in 't gemeen,
Fenicie ook aen alle kanten,

Zoo

Zoo Thebe 't hof en hooft der ſteên
Wort aengevochten: want zy ſproten
Te gaer uit Ioos edel zaet.
Dit 's oirzaek dat mijn hart, geſloten
Van rouwe, om Thebe quijnen gaet.

Tegenkeer.

De beuklaer blixemt om de wallen,
Gelijk het weêrlicht uit de wolk
Een berſt geeft, merk van d'ongevallen
Des veltsſlaghs, een bederf van 't volk,
Dat Plutoos razernyen broedden,
Ten val van Edipus geſlacht.
My gruwt, ô Argos, voor dit woeden,
En 's hemels wraek, met ſchrik verwacht:
Want Polynices, al t'onwaerdigh
Verongelijkt, ſtaet naer zijn erf,
En oorelooght niet onrechtvaerdigh.
Dit 's oirzaek van dit lantbederf.

Pol. Nu ben ik al in ſtadt, alleen op goet betrouwen,
En duchte datze my bedekt een onheil brouwen,
En dingen naer den hals des ballings, in hun net.
Ik dien rondom te zien, of iemant my bezet.
'k Zal, moedigh op dit zwaert, mijn lijf ter noot verweeren.
Wie daer? ſta vaſt. of kan een windeken ons deeren,
En 't ruiſchen van elk bladt? want wie op vyants boôm
Den voet zet, wort terſtont geſchud van ſchrik en ſchroom.
'k Vertroume op moeders woort, doch ben niet zonder zorge.
Zy rietme op vry geley te komen, en bleef borge.
De hulp is by der hant: want d'outers ſmooken vaſt.
Het hof krioelt van volk. ſteek op het zwaert: dat paſt
Veel beter. ik wil eerſt omhooren welke vrouwen
Hier voor het hof ſtaen. zeght my toch, uit wat landouwen
Komt gy naer Grieken hier in Thebe, Kadmus ſtadt?

Rey. Wy zijn Feniciſchen. Agenors maerſchalk had

Ons

Ons aen Apollo, der waerzeggren tolk, geschonken:
Want Edips zoon zou my naer Delfis kerkspelonken
En godtspraek zenden, zoo Mycenes heirkracht niet
De stadt beleggen quaem. en gy, die 't hof beziet
En Thebe, zeghme wie gy zijt: ay laet ons hooren.
Pol. Ik ben uit Laius, zoon van Edipus, geboren,
En uit Meneceus telgh Jokaste, groot van faem.
Thebanen noemen my Polnyces by mijn' naem.
Rey. O rechte bloetverwant van vorst Agenors zoonen,
Mijn koningen, die my hier zonden naer uw troonen;
Ik valle ootmoedigh u, gelijk 't betaemt, te voet.
Thebaensche koning, zijt gezegent, en gegroet.
Het vaderlant verlangde al lang naer zulk een' hoeder.
Op op, sluit op de poort: koom buiten: haest u, moeder,
Of hoortge uw' zoon noch niet? wat toeftge? haest u voort.
Koom val hem om den hals: hy staet voor uwe poort.
Jok. O maeghden, naeulijx hoorde ik u Fenicisch spreeken
Of quam al bevende uit den hove, schier bezweeken.
O zoon, hoe zienwe u eens, na zoo veel ongevals
Ten lange leste! koom, vat moeder om den hals.
Druk borst aen borst, en mont aen mont. ik schreie en weene.
Ay legh uw hooft eens op mijn zwakke schouder heene.
Och ik, uw moeder: och hoe krijghtze u in den arm!
Wat zal ik zeggen, of wat spreeken? och ontfarm.
Hoe vatte ik uwe hant! waer zal zich moeder keeren?
Hoedaenigh u met vreught aenschouwen en feesteeren?
Och zoon, gy gingt van hier in droeve ballingschap
Ten lande uit, door bedwang met eenen zuuren stap,
Op 't al te streng gebodt des broeders, die u prangde
Uit wrevelmoedigheit. mijn zoon, och hoe verlangde
Heel Thebe naer uw komste! ik trok, van hoop berooft,
En troosteloos in rou, de haervlecht uit het hooft,
Ley feestgewaeden af, en kleede my in rouwe.
Het roukleet voeghde my, rampzalige oude vrouwe.

De vader midlerwijl, in naere duiſterheit
Gekerkert, zoekende zijn zoons, door 't bittere pleit
Gedeelt, de pylers van ons huis, met bitter ſchreien,
Pooght met een' blooten dolk uit 's levens licht te ſcheien.
Dan zocht hy eenen ſtrop, vervloekte zucht op zucht
De zoons, beklaeghde reis op reis zijn huwlijxvrucht,
Gedooken in zijn hol. terwijl komt ons ter ooren
Hoe gy elendigh reede een ega hebt gekoren,
Ten waſdom van uw zaet, en uitheemſch u verbint,
En ſterkt met zwagerſchap; uw moeder, ſchier ontzint,
Bedroeft, ook Laius geeſt, die, van uwe echt afſchuwelijk,
Haer vloekt, gelijk een peſt, om 't lantbederflijk huwelijk.
Ik ſtak de bruitstoorts niet, gelijk men is gewoon,
Als blyde moeder, aen. men zong geen' bruiloftstoon
Omtrent Iſmeen, noch wieſch zich rein in zuiver water.
Men broght de bruit niet t'huis met juichende geſchater
In Thebe, Ogyges ſtadt. wech wech met krijgsgewelt,
Het zy by vaders ſchult, of nootlot vaſt geſtelt,
Om jammerlijk het huis van Edipus te drukken;
Hoe 't zy, ik draege alleen ondraeghbaere ongelukken.

Rey. In arbeit gaen valt zwaer, en baeren is een laſt.
Dat hecht de kinderliefde aen 't hart der moeder vaſt.

Pol. O moeder, ik verſchijn by haeters, die my doemen,
En twijfele ofmen dit voorzichtigheit magh noemen,
Of dwaeſheit. 't vaderlant beminnen ſpruit uit trek,
Elk aengeboren. zoo men 't lochen, dat 's gebrek,
En ydlen roem. 't gemoet kan geenzins dit gedoogen.
Een ſchrik bevingme, toen ik herwaert quam getogen
Om broeders heerſchzucht en eetſchennis, my verdocht,
Dat hy, door haet verrukt, my laegen leggen moght;
Dies quam ik in mijn ſtadt gewapent met den degen,
En zagh beducht rondom, in ſtraete en achterwegen:
Doch 'k wil op 't vrygeley betrouwen, en uw trou.
Zoo koom ik vaders ſtadt bezien, niet zonder rou

En

En traenen. 'k zie het hof, en godts gewijde altaeren,
Het oefenperk, den ſtroom van Dirce, en hoſpylaeren,
Daer ik ben opgevoedt: hoewel men my verſtoot,
En in een vreemde ſtadt laet zwerven, arm en bloot,
Met traenen op de wang: gy, moeder, ook beladen
Om my, betreurt mijn leet, gekleet in rougewaeden,
Onopgetoit, en met de handen in het haer.
Bedroefde moeder, och het bloetkrakkeel valt zwaer.
De hoop van zoen is krank voor twee gebroêrs te gader.
Hoe draeght zich binnen 't hof mijn blinde en oude vader,
En bey mijn zuſters? ay hoe zijnze toch geſtelt?
Verſuffenze om mijn' ban, van rouwe om 't hart beknelt?
Jok. Een godt woude Edipus en al zijn zaet bederven.
Dus ging het toe. helaes de vader, na lang zwerven,
Verloofde zich aen my, een onheil noit gehoort.
Ik brogt bloetſchendigh hem twee paeren vruchten voort.
Dit was uw oirſprong: doch veel nutter dit gezwegen.
Men kan het nootlot niet verzetten noch beweegen:
Ik zoude u vraegen naer meer zaeken: maer men ſpaert
Uw leet te tergen: want uwe aenkomſte iſme waert.
Pol. Vraegh vry al wat u luſt te weeten, en te vraegen:
Wat moeder meeſt behaeght, dat zalme meeſt behaegen.
Jok. Dit vraege ik eerſt, het welk my diep in 't harte ging.
Valt leven laſtigh voor een' rijxverſchoveling?
Pol. Zoo laſtigh dat men 't met geen woorden kan ontvouwen.
Jok. Waerom valt ballingſchap zoo laſtigh voor getrouwen?
Pol. Vooreerſt het ſpreeken ſtaet den banneling niet vry.
Jok. De ſtem te ſmooren is een rechte ſlaverny.
Pol. Men moet het onbeſcheit der maghtigen verdraegen.
Jok. 't Valt laſtigh dwaes te zijn, om dwaezen te behaegen.
Pol. Men ſlaeft uit arremoede, al ſtoot het tegens 't hart.
Jok. Voedt hoop den balling niet in 't nypen van de ſmart?
Pol. De hoop belooft veel, maer hy zwerft vaſt in elende.
Jok. En dat deze ydel is blijkt klaer genoegh in 't ende.

Pol. Zy troetelt hem doorgaens met een gezien geluk.
Jok. Hoe quaemt gy aen den koſt voor 't huwen, diep in druk?
Pol. Dan kreegh ik wat, dan niet, en moſt zoo harden leeren.
Jok. Liet vaders maeghſchap en de vreemde u iet ontbeeren?
Pol. Die vleien uw geluk. wie klaeght is niemants vrient.
Jok. Uw adeldom heeft u alom ten ſteun gedient?
Pol. Wie arm is leeft in ſmert. geen ſtam kan honger boeten.
Jok. Is 't elk niet aengenaem zijn vaderlant t'ontmoeten?
Pol. Zoo aengenaem dat dit geen tong uitſpreeken kan.
Jok. Wat dreef u naer Myceen te trekken na uw' ban?
Pol. Apolloos ſpelling, aen Adraſtus voorgehouwen.
Jok. 'k Verſta dees rede niet: men moſtze klaer ontvouwen.
Pol. Dat hy zijn krooſt een' leeu en zwijn beveelen moet.
Jok. Wat raeken dieren u, die wilt zijn en verwoet?
Pol. Ik weet niet. zulk een lot is my om hoogh beſchoren.
Jok. Godt weet het. maer hoe quam dit huwlijk u bekooren?
Pol. Zoo 'k by ongeval in 't hof van out Mycene ging.
Jok. Zocht gy een ſlaepſtede, als een arm verſchoveling?
Pol. Zoo is 't. een ander quam verſchoven toen hier mede.
Jok. Wie was het, toen gy aen uw' nootdruft quaemt door bede?
Pol. Heer Tydeus, Eneus zoon, niet min beroit dan ik.
Jok. Hoe beelt Adraſt u af door dieren, ieders ſchrik?
Pol. Naerdienwe vochten om een bulſter in ons quelling.
Jok. Beſefte Talaus zoon toen ernſtigh Febus ſpelling?
Pol. Met reên, en ſchonk ons elk een dochter tot zijn bruit.
Jok. Viel 't huwlijk met geluk of ongelukkigh uit?
Pol. Noch zienwe niet dat op ons huwlijk valt te zeggen.
Jok. Hoe quaemtge met dees maght uw vaders ſtadt beleggen?
Pol. Myn ſchoonvaêr had my d'eerſte, en Tydeus met een eet
Gezworen in ons rijk te helpen; als beſteet
Aen zyne dochters: en nu komen alle grooten,
De bloem van Grieken en Mycene, een' uitgeſtooten
Herſtellen in zyn erf. 'k gebruikze tegens 't hart,
Beoorloge, ik beken 't mijn vaderlant met ſmert,

En neem de goden tot getuigen van 't medoogen
Dat ick mijne ouders en het lant met oorelogen
Bedroeve. moeder, och ick hoope uw liefde en bê
Zal 't onheil ſmooren. help gebroeders toch aen vrê.
Het zal de ganſche ſtadt, en u, en my verlichten.
Het ſpreekwoort is bekent in zangen en gedichten:
De heerſchappy en 't goet zyn gading van elck een,
En ſtaen in 't hart geplant. dat jaeghtme herwaert heen
Met zulk een' oorloghs toght. wat 's afkomſt zonder erve!
Rey. Eteokles komt hier u ſpreeken. och men derve
Geenſins uw tuſſchenſpraek, voor 't aengaen van gewelt,
Of d'oude vrientſchap der gebroedren zy herſtelt.
Ete. Hier ben ik, moeder, u ten dienſt. wat 's u begeeren?
Wy kunnen nauwelijx de burgertroepen keeren,
't Gebrieſch der paerden, en 't geweer, alreede kant:
Een van ons beide heff' nu aen om met verſtant
Voorwaerden van verdragh en vrede te beraemen.
Op zulk een hoop quam dees en ik in ſtadt te zaemen,
Met mijn beſtemminge. *Iok.* nu toef: de haeſtigheit
Is eene vyandin van recht en rechts beleit.
Hy werkt voorzichtigh, die zich langkzaem komt verklaeren.
Ay laet dit dwars gezicht en wrevligh opzicht vaeren:
Gy ziet geen ſlangenhooft, gehouwen van den hals,
Maer Polynices zelf, uw' broeder, wreet noch valſch.
Ay keer hem 't aenzicht toe. elkandre zonder tooren
Aenziende, kuntge beſt ter ſpraeke ſtaen en hooren.
Ik wil u beide eerſt wijs vermaenen. hoort mijn raet.
Zoo dikwyl vrienden, als de gramſchap overgaet,
Elkandre weder zien, dan moet men zich betoomen,
Afhandelende al 't geen waerom men is gekomen.
Zoon Polynices, ſtel uw rede eerſt billik in:
Want gy voerde Argos heir voor ſtadt, in uwen zin
Verongelijkt. Och of een godtheit, voor het vechten,
Zich tuſſchen beide ſtelde, om 't ongelijk te ſlechten!

Pol. De waerheit ſpreekt ronduit, eenvoudigh, ongetoit.
Al wat rechtmaetigh uit den aert bleek, hoefde noit
Cieraet van rede: maer wat hinkt in recht en orden,
Behoeft met glimp verbloemt en onderſtut te worden.
Ik, die heer vaders huis hanthaefde, en diep geraekt
Van vaders vloeken, op zijn zoonen uitgebraekt,
Verliet vrywilligh eerſt het lant van mijn geboorte,
En ſtont heer broeder toe om 't jaer dees hooge poorte
Voor my te ſluiten, en te heerſchen over 't rijk
By beurte, om niet door 't zwaert te ſlechten 't ongelijk,
By my te droef geleên. dit wert met eedt bezegelt
Van hem, die trouweloos, meineedigh, ongeregelt,
Dit rijk, mijn vaders erf, in zijne klaeuwen houdt.
Nu ſta ik ook bereit, zoo 't rijk, hem eerſt vertrout,
My kent voor zijnen heer, dit jaer, gelijkwe zwoeren,
[Hy heerſch' dan op zijn beurt] het leger af te voeren.
Zoo ſpaer men vaders erf. zoo voer' trompet noch vaen
De ſtormleêr op den muur en hooge torens aen.
Ontzeghtge dit, zoo wil ik 't recht het uiterſt' vergen,
En tuigh de goden dat my broeder, na lang tergen,
Geweldigh uitſtoot, ſchoon ik met geen onrecht ſta
Naer iemants erf, en ſlechts mijn recht eiſch zonder ſcha.
Zoo ſpreeke ik. moeder hoor mijn rede oprecht en ſimpel.
Elk vat mijn recht, en hoort dat ik het niet bewimpel.
Rey. Hy ſpreekt voorzichtigh, dat getuightme mijn gemoedt,
Al heeft Fenicie my uitheemſch opgevoedt.
Ete. Indien 't al recht waer wat dien naem draeght op de tongen,
Ter vierſchaer wiert gepleit, geſtreden, noch gedongen.
Nu draeght de billijkheit en eendraght in elk lant
Den blooten naem: de daet is verre van der hant.
Ik zoude, ô moeder, om recht uit te gaen, niet weigeren
Te daelen in de hel, of hemelhoogh te ſteigeren,
Zoo 't nootlot toeliet: langs die moeielijke baen
Tot ſtaet te klimmen, daer de goden zelfs naer ſtaen.
Wien

Wien ſchijnt dan vreemt dat ik veel liever zitten bleve
Op ſtoel, dan broeder kroon en rijxſtaf overgeve.
Een ſuffer wraekt het meeſte, en houdt het minſte deel.
Een' man, die toegeruſt het lant eiſcht met krakkeel
Zijn' eiſch inwilligen, waer ſchande by de vroomen:
En nimmer moet die ſmaet ons Theben overkomen,
Dat Argos ſabel my door dootſchrik mijnen ſtaf
Zou wringen uit de vuiſt, om moedeloos en laf
Dien eenen anderen te ſchenken: en, ô moeder,
Het voeght hem niet door 't zwaert, en allerminſt een' broeder,
Den wegh tot vrede en ruſt te baenen. och my gruwt!
Wie ſmeekt wint meer dan een die vier en vlam uitſpuwt.
Wil hy hier nederſlaen, dat ſtaet hem vry. regeeren
In mijn gezicht uit trots, dat ſtaet my toe te keeren.
Wie ſlaef van koning wort, aenvaert een laſtigh juk.
Zet liever al het rijk in vier en bloet en druk:
Bedek den bodem eer met ruiteren en knechten:
Stel al uw maght te werke, eer ik 't geſchil laet ſlechten:
Want wil men 't heiligh recht ſchoffeeren, vier den toom.
Wanneer 't een kroon koſt: blijf in andren handel vroom.
Rey. Het voeght niet oneer deught, en onrecht recht te noemen.
Een goede zaek behoeft blanketſel noch verbloemen.
Jok. Eteokles, ay hoor. bouvallige ouderdom
Brengt noch iet goets met zich. hier ſtaet de jongkheit ſtom.
Ervaerenheit ontvout dat geene jongen weeten.
Helaes, hoe wort uw hart van ſtaetzucht dus bezeten,
En toomeloos verrukt met eenen dertlen zin!
Bedwing u. ſtaetzucht is een ſchendige godin,
Die, in de ſteden en by grooten ingekroopen,
Niet ſcheit eer zy de ſteên en huis en hof help' ſloopen.
Dees helpt uw hooft aldus aen 't hollen, los van toom.
Maer hoe veel beter waer 't, omzichtigh en uit ſchroom
Voor onrecht, billijkheit t'omhelzen, die de ſteden
Aen ſteên, genooten aen genooten, door de reden,

Gelij-

Gelijken door de liefde aen huns gelijken bint.
't Is billijk dat elk een rechtmaetigheit bemint.
Het minder wil doorgaens zich tegens 't meerder zetten.
Dus groeit de vyantſchap. de billijkheit leert letten
Op maet, getal, en wight, en 't voorgeſtelde merk.
De dagh en ook de nacht bewaeren elk hun perk.
Zy winnen en vergaen, ook zonder nijt te draegen,
Om elk ten dienſt te ſtaen: en gy, verbonde maegen,
Gebroeders, weigertge den broeder vaders deel?
Waer blijft het recht dan? ô verfoeielijk krakkeel!
Wat is'er aen dien glans van 't ſnoode en onrechtvaerdigh,
Een rijk genoemt, toch vaſt, dat gy zoo wederwaerdigh
Dit hooger op neemt? dunkt het u zoo groot een pracht
Dat gy verheven zit, van ieder hoogh geacht?
Och wat is ydeler? of wiltge ruſt ontbeeren,
En arrebeiden dat uw huis elk magh braveeren?
Dat is een ydle naem, een klank en anders niet.
Hy leeft vernoeght in 't kleen, die nimmer hooger ziet.
Geen ſterflijk menſch bezit hier eigen goet en erven.
Wy deelen uit Godts goet, en moeten 't leengoet derven,
Wanneer 't de leenheer eiſcht, als 't hem belieft. geluk
Is eene onzekre gaef, en wankelbaer, een juk
Dat laſtigh valt. indien gy keur hadt, of regeeren,
Of 't vaderlant behoên: wat zou de keur u leeren,
Verkiezen uit die bey? gy antwoort, heerſchappy.
Welaen, zoo 't broeder wonne, en Kadmus maght en gy
Bezweekt voor Argos heir, woudt gy heer vaders veſte
Zien overweldigen, geweldenaers ten beſte?
Zoo veele maeghden zien in 's vyants ſlaverny
Wechvoeren? deze kroon, daer gy uit razery
Op vlamt, wil den Thebaen te jammerlijk bekoomen,
En uw hardtnekkigheit ten toon ſtaet. laet u toomen,
En dit gezeght zijn, zoon. nu hoor' de jongſte mê.
Adraſt betoonde u gunſt, doch ſlinx, op uwe bê.

Wilt

Wilt gy met wapenen de hooftſtadt Thebe winnen.
Genomen gy haer wont, en quaemt gewapent binnen,
Dat godt verhoede; wat voor eene zegepracht
Woudt hy oprechten? en wat naem hebt gy bedacht
Den eerſtelingen van uw bloetaltaer te geven?
Op welk een' titel wort die bloetroof heengedreven
Naer Inachus? en hangt Polnyces, na den brant
Van Thebe, en 't ondergaen van volk en vaderlant,
Den beuklaer, godt ter eere, aen heilige pylaeren?
Het zy dan verre datge in Grieken wilt vermaeren
Uw' naem door zulk een ſtuk. zoo d'ander u verwinn',
En uwe hoop bezwijk'; noch blijftge nietemin
Handaedigh aen dien moort, en zult naer Argos keeren,
Op dat men zegge: Adraſt gy woudt ons recht verweeren,
Maer zijt rampzaligh ons ten ſchoonvaêr toegeleght.
Wy zijn altzamen door dees bruit en eenige echt
Bedorven en verdelght. och zoon, het kan niet faelen,
Gy zult op uwen hals een dubbel onheil haelen,
Niet erven, en met hem heenſterven in verdriet.
Laet beide vaeren 't geen te veel hier overſchiet:
Want 't is te bijſter dat, om licht verzoenbre zaeken,
Twee broeders even dol, aldus aen 't hollen raeken.
Rey. O goden, keert dien ſlagh van 't koningklijk palais.
Verleen toch Edipus een' ongeſteurden pais.
Ete. Nu moeder, dit is met geen woorden neêr te leggen.
De tijt verloopt vergeefs: men vordert niet met zeggen.
Hier gelt om kort te gaen, een middel van verdragh;
Dat is, men ſta my toe het opperſte gezagh.
Hou op, vrou moeder, my met woorden op te houden:
En gy, verzie u. voort ter poorte uit, of wy zouden.
Kort om, gy zijt om hals. *Pol.* om hals? en door wiens hant?
Wie is hier zoo gehart, dat hy niet voort in 't zant
Zou ploffen nevens my? *Ete.* zie toe hy ſtaet niet verre.
Ziet gy dees hant niet? *Pol.* 'k zieze, en weet het wel, en darre

Ronduit u zeggen, dat de ryke nimmer vecht.
Ete. Zoekt gy met zulk een maght een' weereloozen knecht?
Pol. Een' vorſt voeght veiligheit, en niet zich fors te toonen.
Ete. Gy trotſt op vry geley: dat zal uw lyf verſchoonen.
Pol. Ik eiſch noch eens het rijk, en vaders errefdeel.
Ete. 'k Gedoogh dien eiſch niet, en bewoon dit hof geheel.
Pol. Dat's meer dan 't uwe. *Ete* dit belieftme: ga voort buiten:
Pol. O heilige offerhande! ô goden! helpt dit ſtuiten.
Ete. Gy ſteekt hun naer het hart. *Pol.* ik bidde hoort mijn bê:
Ete. Maer zy verhooren geen' dootvyant van zyn ſtê:
Pol. En gy, ô kerken van de goôn, op witte paerden!
Ete. Die u vervloeken. *Pol.* 'k moet de ballingſchap aenvaerden,
En ruime 't vaderlant. *Ete.* dat gy verdelgen woudt.
Pol. Door uwe onbillijkheit. *Ete.* zoek goden, daerge op bout,
By Lerne, en geenſins hier. *Pol.* gy weigertme te hooren
Ter vierſchaer in 't gerecht. *Ete.* ik koom geen rijk verſtooren,
Gelijk een vyant van mijn eigen vaderlant.
Pol. Gy rooft mijn erfdeel. *Ete.* en ick hoop met deze hant
U 't leven ook eerlang t'ontrooven, daerwe ſtrijden.
Pol. Och vader, hoortge niet wat ongelijk wy lijden!
Ete. Meer wat gy aenrecht. *Pol.* och vrou moeder, hoortge niet?
Ete. Wat moeder? noemze niet. *Pol.* mijn ſtadt, ô groot verdriet!
Ete. Trek heen naer Argos toe. roep Lerne aen, en die ſlangen.
Pol. O moeder zyt gelooft. ik ga bedroefde gangen.
Ete. Vertrek terſtont van hier. *Pol.* ik ga, het zal geſchiên.
Maer laetme eerſt, dit valt hardt, mijn' ouden vader zien.
Ete. Geenſins. *Pol.* ten minſte dan mijn zuſters, ongehuwden.
Ete. Ook niet. *Pol.* ô zuſters! *Ete.* die van uwen krijghstoght
Wat woeltge dus om haer, die gy beooreloogt? (gruwden.
Pol. Nu moeder, vaer lang wel. *Iok.* och zoon, mijn druk gedooght
Geen welvaert. *Pol.* men gedooght niet dat ik zoon magh heeten.
Iok. Ik ben tot ramp gebaert. *Pol.* dees terghtme dus vermeeten.
Ete. En ik worde ook getergt. *Pol.* nu zeghme eens, aen wat oort
Der ſtede zultge ſtaen in 't harnas? aen wat poort?

Ete.

Ete. Wel waerom vraeghtge dit? *Pol.* daer wil ik op u passen.
Ete. Dat lustme mede. *Iok.* ô zoon, waer toe zijtge opgewassen!
Het is gedaen met my. och zoon, wat recht gy aen!
Ete. De tijt zal 't leeren. *Iok.* och 'k zie vaders vloek u slaen.
Pol. Laet storten 't gansche huis. *Ete.* hoe lang zal 't zwaert noch (rusten?
Pol. Ik neem noch eenwerf al de goden, en bewusten
Van 't onrecht, en het lant, dat my ter weerelt braght,
Tot tuigen. ik gedoemt, als balling, wort veracht,
Gelijk een slaef, en niet als uit een' stam gesprooten,
Een telgh van Edipus, uit vaders hof gestooten.
O Stadt, wat onheil komt u over! wijt het hem.
Onwilligh quam ik, en onwilligh drijftme uw stem
Ten hove uit. Febus, wien de heirbaen is geboden
Te hoeden door uw wacht, speelnooten, hoven, goden,
En beelden van de goôn, met offeren gedient,
Vaert al te zamen wel. ik langer niemants vrient,
Weet naulijx of men my na dezen zal gedoogen
U aen te spreeken, en te komen onder oogen.
Nochtans bezwijkt mijn hoop niet teffens heel en al.
'k Betrou op godts geley, zoo dees geraekt ten val,
Dat ik heer vaders rijk bezitten zal rechtvaerdigh.
Ete. Vertrektge niet terstont: want vader achte u waerdigh
Uit inzicht met dien naem te noemen, dit blijkt klaer,
Van Polynices, dat is twistberokkenaer.

Keer.

Rey. Toen hier Kadmus dwaelde,
Buiten Tyrus staet,
Naer een rustplaets taelde
Met Apolloos raet,
Zagh hy, tusschen heggen,
En het groene lant,
Eene vaerze leggen,
Noit van huismans hant
Onder 't juk gedwongen,
Daer men Dirces bron
Ziet met vochte tongen
Lekken in de zon
Schoon bebloemde kanten,
Daer nu Thebe rijst
Groeiden aêr en planten
En wat honger spijst.

Semel, hier bekropen
Van den godt Jupijn,
Tot haer in geslopen,
d'Oirzaek van den wijn
Bacchus quam te baeren,
Die, een teder kint,
Opgewieght, zy garen
In groen eiloof wint.

Tegenkeer.

Hier lagh voor zijne oogen
d'Ysselijke draek,
Krullende en gebogen,
Houdende de waek
Aen den stroom vol schrikken.
Waer het schrikdier 't hooft
Draeide met zijn blikken,
Daer men 't water rooft.
Kadmus, die lantvlughtigh
Goden offren wil,
Putte hier godtvruchtigh,
Greep een' steen al stil
Met zijn sterke handen,
Klonk den draek zoo fel,
Op het hooft, vol tanden,
En door 't hoogh bevel
Van Minerf hervatte
Hy den slagh verhit,
Dat het brein uitspatte,
Zaeide toen 't gebit
In deze akkervoren,
Die hem krijghsvolk baert,
't Welk' terstont in toren,
Schrap met schilt en zwaert,
Elk om 't eerst verwoeder,
Zijnen vyant deert,
Die in zijne moeder
d'Aerde wederkeert.
Al de gront, bewassen
Van het graen, dreef voort
Voor den wint by plassen,
Root van broedermoort.

Slotzang.

Epafus, van ons godinne
Iö, en Jupijn geteelt,
'k Roep uw godheit aen uit minne
In Fenicisch, dat niet scheelt.
Hoor, ô Iö, ons gebeden
En ontferm u over 't lant,
Van uwe af komst eerst betreden,
En gebout, en rijk beplant
Van Proserpine, en gekoestert
Van de graengodin, vol vier,
Die den gront der aerde voestert.
Zent de maght der goden hier:
Want de godtheên zijn genegen
Elk te helpen. zentze neêr,
Die, op dry sprong en op wegen,
Zich met nachtlicht in haere eer
Laeten zetten van de schaeren.
Laetze toch dit lant bewaeren.

Eteokles.

GA hael Meneceus zoon, mijn' moeders broeder, hier,
Heer Kreon, dat ik met hem spreeke, op wat manier
Men

Men dezen ſtaet, waeraen ons allen is gelegen,
Beſt redden kan, eer elk met ſlaghzwaert, ſchilt en degen
Zich in ſlaghorde ſtelle, en vechte hant aen hant.
Maer Kreon komt van zelf ten hove van dien kant,
En vrijt u voor dien laſt. *Kre.* heer koning, ſtut der vromen,
'k Was al een wijl beluſt met u ter ſpraek' te komen,
Toen ik de ronde, langs den hoogen muur, voltrok.
Ete. En ik om u te zien: want Polynices wrok,
Nu kenbaer, heeft de hoop van 't vreverdragh verdreven.
Kre. Hy, trots op ſchoonvaêr, ſchijnt om Thebe niet te geven:
Doch dit blijf 't hoogh beleit der goden toevertrout.
Nu koom ik raetſlaen op het geen de vyant brout.
Ete. Wat's dit? 'k verſta u niet. *Kre.* ik kreegh een' Griek gevangen.
Ete. 't Gaet wel. wat bootſchapt hy? ik hoore met verlangen.
Kre. Dat Argos hier terſtont de ſtadt beſtormen zal.
Ete. Dit moet men wederſtaen, en ſtuiten voor de wal.
Kre. Uw jongkheit ziet niet hoe uw' vyant moet beknellen.
Ete. Men ſtreef ter poorte uit, en winn' velt om volk te ſtellen.
Kre. De vyant is te ſterk, en wy een klein getal.
Ete. Zy vechten met den mont. hun harten poplen al.
Kre. De faem van Argos klinkt door Grieken met trompetten.
Ete. 'k Wil 't leger, ſchroom niet, in een enkel bloetbadt zetten.
Kre. Zoo dit gelukken wou: maer zulk een ſtuk lijdt laſt.
Ete. Niet binnen dezen muur te blijven, ſtelle ik vaſt.
Kre. Aen zege raekt men door den raet van wijze mannen.
Ete. Raetge op eene andre wijs den vyant aen te rannen?
Kre. Op alle wijzen, eer de veltſlagh wort gewaeght.
Ete. En ofwe hem by nacht verraſten onverſaeght?
Kre. Viel 't avrechts uit, wat raet om weder af te trekken?
Ete. De nachtkans, even ſchoon, acht veilighſt hem te wekken.
Kre. 't Is zorghelijk zich 's nachts te waegen in gevaer.
Ete. En of men 's middaghs loos de krijghskans greep by 't haer?
Kre. 't Zou hem verbaezen: maer men dient zich kant te zetten.
Ete. De ſtroom van Dirce zou het vlughten hem beletten.

Kre. Den muur beſchermen is geraedener dan ſlaen.
Ete. De ruiterbende rande om ſtrijt het leger aen.
Kre. De wagenburgh beſchut hun leger, als een veſte.
Ete. Hoe dan toe? geeve ik hun heel Thebe lieſſt ten beſte?
Kre. Dit niet, maer overweegh wat tijt en ſtaet vereiſcht.
Ete. Wat raet ontbreekt'er noch, die waert is overpeiſt?
Kre. Men vreeſt een zevental krijghshoofden over allen.
Ete. Van kleen belang. wat laſt is hun te beurt gevallen?
Kre. De zeven poorten op te ſtormen met gewelt.
Ete. En wat betaemt ons nu, eer onze krijghshoop ſmelt'?
Kre. Beveel een zevental de poorten te verweeren.
Ete. Slechts zeven? of hun volk, vol moedts om ſtorm te keeren?
Kre. Laet hen de jeught gebiên, de bloem der burgery.
Ete. Ik vat uw' zin, om ſtorm te ſchutten van party.
Kre. Elk hopman neeme een hulp. veele oogen zien veel verder.
Ete. Zal ik op ſterkheit zien of wijſheit van den herder?
Kre. Op beide t'zamen: want een man gaet een mans gang.
Ete. Men vaer zoo voort. ik ga, wy toeven hier te lang
In ſtadt, om zeven elk aen eene poort te ſtellen,
Daer 's vyants ſtormers op de poort hun ſpeeren vellen.
De tijt gehengt niet dat men hen by naemen ſtelt.
De vyant rukt vaſt naer de muuren uit het velt.
Laet ons bezetting ſpoên: het is geen tijt te toeven.
Och of mijn broeder my bejegende: 'k zou proeven,
Hem, die zijn vaderlant belegert houdt, en tart,
Recht voor de vuiſt een ſpeer te ſtooten in het hart.
Zoo moght hy zijne booze en ſnoode ziel uitſpuwen.
Draegh zorgh dat Hemon met Antigone magh huwen,
Uw zoon aen zuſter, of my ſterven viel ten deel.
De bruitſchat, haer belooft, blyve in zijn kracht geheel.
Gy zyt vrou moeders broêr. ay laetze niet verlegen.
Men onderhouze, als 't paſt, van uw' en mijnent wegen.
De vader, blint by zijne en niet by mijne ſchult,
Verwijte dit zich zelf'. hy die krankhoofdigh brult,

Zal

Zal ons met zijnen vloek misschien te gronde smijten.
Dit eenigh schort ons noch, in 't midden van dit wrijten,
Te hooren 't wichlen van Tiresias. ik zal
Uw' zoon Meneceus, uw' heer vader ten geval
Aldus genoemt, om dien waerzegger heenezenden:
Want hy heel gaerne spreekt met u, zijn welbekenden.
Onlangs beschimpte ik zijn waerzeggery, waerom
Hy pruilt. nu laet ik u, ô Kreon, al den drom
Des volx bevolen. dient de krijghskans my ten beste,
Laet Polynices niet begraven voor de veste.
Indien ook iemant hem begrave in 's aertrijx schoot,
Die boete dit misdrijf, dien laster, met de doot.
Dit hoort gy. ik ga voort met mijne lijfwacht spreeken.
Gaet heene ras gaet heene, en brengtme, om my te wreeken,
Mijn' schilt, mijn harrenas, op dat de wraek met lust
Ons voere naer den storm, in 't harnas uitgerust.
Wy bidden d'opperften, die wijs de staeten stutten,
Datze ondertusschen toch de poort en muur beschutten.

Keer.

Rey. O Forsse vader Mars,
Wat moortlust drijft u bars
En fors naer bloet en wapen?
Kunt gy geen wellust raepen
In Bacchus keteltrom,
En lust u in geen' drom
Den bloemkrans, d'eer der lente,
Te draegen uit gewente,
Te blazen een schalmey,
In 's wijngodts blijden rey,
En ander feestvriendinnen
Van zoete zangerinnen?
Maer met den helm op 't hooft,
Door een klaeroen verdooft,

Alle

Alle Inachijnſche knechten
Te prikklen om te vechten,
Te blaeken 't oorloghbloet
Met ſchilt en blixemgloet?
Waerom geen wijngertſpeeren,
Gezwaeit, met pantherskleêren
Omgort, ten wulpſchen dans?
Maer zet u in den trans
Van uwen oorloghswagen,
En langs Iſmeen gedraegen,
Hitſt Kadmus draekenbloet
Aen Argos volk verwoet,
En komt met krijghsvolk ſtooren
Amfions poort en toren,
Gebout met zang en lier
Van ſteen. wat luſt u hier.
Rondom in droeve kanſſen
Den harnasdans te danſſen?
Och tweedraght, ſtreng van zin,
Een wrijtende godin,
Schent Labdaks bloet en benden
Aen een met veele elenden.
Citheron, voeſtervrou
Der jaght, Dianaes bou,
Zoo ruigh van groene lokken,
Bedekt van wintervlokken.
'k Wenſch gy Jokaſtes krooſt,
Berooft van hulp en trooſt,
En met een' priem doorſlagen,
Noit voede, om ons te plaegen:
En had het berghdier Sfinx,
Een maeght gelijk, en ſlinx
Op eenen bergh gezeten,
Door Plutoos nijt gebeeten

Op ons, noit uit den poel
Gerezen, en 's lants ſtoel
Dat ongeluk gebrouwen
Met raetſelen t'ontvouwen,
Vol dubbelzinnigheit,
Van Thebe droef beſchreit;
En had het Kadmus neven
Niet zulk een' klaeu gegeven,
Geſlingert in de lucht,
Daer ziel op ziel om zucht.
Nu worden Edips zoonen,
In twiſt om 's vaders kroonen,
Gereeten en geſchokt.
De bloetſchant duurt verſtokt.
Zoo ſpruiten kinderſmetten,
Gedoemt by alle wetten.
Der oudren vloek en vlak
Geeft dezen ſtam dien krak.
Jokaſte raekte aen 't kinderbaeren,
Won zoons, die heur mans broeders waren.

Slotzang.

Doorluchtige landou,
Wat waertge, vry van rou,
Gelukkigh, toen ons klonk in d'ooren
Dat u eene afkomſt was geboren
Uit draeketanden, d'eer
Van Thebe, toen weleer
De goden om Harmoni quaemen
Op haere bruiloftsfeeſt verzaemen.
Amfion zong voorheen
En ſpeelde ſteen aen ſteen,
En boude Thebes muur, met boomen
Beplant, op d'oevers van twee ſtroomen;

Daer Dirce kruiden laeft,
Ismenus daelen schaeft,
De herder vrolijk 't vee geleide
In vruchtbre en vette klaverweide.
Wat waertge zaligh toen,
Hier Iö in het groen,
Gelijk een koey, met andre koeien
En gladde hoornen eerst ging loeien,
En Kadmus stam, haer lief,
Tot koningen verhief,
En deze stadt, verrykt door schatten,
Noch bloeide, en naulijx kon omvatten
Haer dappren, groot geacht,
Een kroon van haer geslacht.

Tiresias.

NU dochter, leime voort, gelijk gestarnte in 't zeilen
Den zeeman, en verstrek, om niet in 't gaen te feilen,
Den blinden voet een oogh. ga voort langs 't effen padt,
Om niet te struikelen. gy weet hoe dra ik mat
En moede ben. uw hant aenvaerde deze bladen,
Dit tafelet, waerin ik onlangs in 't beraeden,
Op Delfis dryvoet in de kerk gezeten, schreef
De spelling van de pen, waerop ik wichle en zweef.
Nu zegh, Meneceus, zoon van Kreon, zeghme, moeten
Wy verder voortgaen: want mijn wankelende voeten
Bezwijken, en het been wil naulijx langer voort?
Hoe verre zijnwe noch van vaders hof en poort?
Kre. Tiresias, ay rust: gy zijt alree gekomen
By uwe vrienden. zoon, ay stut, om niet te schroomen,
Den ouden blinden stok: want out gebeente kraekt,
Als oude wagens, en zoekt steun, en wort vermaekt
Met elx hantreiking. *Tir.* hier ben ik op uw behaegen,
O Kreon. wat 's uw wil? *Kre.* ik weet het. laet de vlaegen
Van

Van uw vermoeitheit eerſt bedaeren. ſchep eerſt lucht.
De gangk heeft u vermoeit. *Tir.* ik [hoorde gy 't gerucht?]
Quam giſtren t'huis geleit uit Attika, heel moede,
Daer Mavors op de been, afgrijſlijk raeſde en woede,
De vorſt Eumolpus door het winnen van den ſlagh
Athene aen zege holp: daer ik van 't hoogh gezagh
Uit 's oorloghs rooffchat rijk en ruſtigh wiert beſchonken.
Kre. Het voorſpook van dien ſlagh heeft ons in 't oor geklonken
Met luſt: want zoo gy ziet dees ſtaet wort aengetaſt
Van eenen krijghsorkaen, Thebaeners tot een' laſt.
Eteokles trekt nu gewapent, om te ſtuiten
De maght van Argos, ons aenrandende van buiten.
Hy portme uit uwen mont te hooren en verſtaen
Het nootlot van de ſtadt, en hoe dit zal vergaen.
Tir. Indien 't Eteokles my vergen quaem, 'k zou zwijgen,
En hy ſtadts avontuur uit mijnen mont niet krijgen:
Doch 'k wil, ô Kreon, u dit melden kort en klaer.
Het vaderlant ſtak lang in dit gebroeit gevaer,
Al ſedert Laius quam, in weêrwil der bevelen
Des hemels, kinders uit dit huwelijk te teelen,
Waer door de zoon, helaes, zich ſmette in moeders ſchoot:
En dat uitrukken van zijne oogen, bloedigh root,
Is 't eigen werk der goôn, ten ſpiegel van de Grieken.
De zoonen meenende dat met zijn ſnelle wieken
De tijt dit ſlijten zoude, en zy godts gramſchap vliên,
Beſtaen een ſchendigh ſtuk, en, zonder eer te biên
Den droeven vader, gaen hem in den kerker ſteeken.
Hy, ganſch verwildert, braekt, om dit ſchandael te wreeken,
Verwate vloeken op dit t'huis, en hoogh en leegh.
Toen ik dit aenwees, en de waerheit niet verzweegh,
Moſt ik, in ſte van loon t'ontfangen op mijn dagen,
Den ſchrikkelijken haet der broederen verdraegen.
Nu zullenze alle bey door hunne hant vergaen,
En klampen moort op moort, de wapens 't velt beſlaen

Van Thebe en Argos, die elkandere overrompelen,
De huizen diep in rou tot over d'ooren dompelen.
En gy, befaemde ſtadt, leght in den gront gevelt,
Ten zy men vaſt geloof' het geen mijn mont u ſpelt,
Hoewel vry ſpade. het geraedenſte van allen
Waer Edipus geſlacht te keeren uit de wallen:
Dewijl hy 't vaderlant, en zijner vadren erf
Inwikkelde in zijn' vloek, hun allen ten bederf.
Naerdien 't gelukkigh voor 't rampzaligh lot moet ſtrijken,
Zoo ſpaerde 't nootlot noch een' vondt, om ramp te wijken:
Doch aengezien 't gevaer my d'uitſpraek ſtreng verbiet,
En 't ampt des wichelaers, zich zelven tot verdriet,
Zijn vaderlant niet magh recht uit ten beſte raeden,
Zoo zegge ik ſlechts, vaer wel, en kieze deze paden.
Ik, ſlechts het minſte lidt des lichaems van den ſtaet,
Getrooſtme al wat'er koom'. wat ſcheelt het my hoe 't gaet!
Kre. Blijf, oude vader, blijf. *Tir.* laet los, gy houdtme tegen.
Kre. Waerom verlaetge my? *Tir.* gy miſte al lang godts zegen.
Kre. Ontvou waer in het heil van volk en lant beſtaet.
Tir. Dan zoudt gy 't wenſchen niet te weeten in der daet,
Het geen gy enkel wenſcht met kennis t'overweegen.
Kre. Wil ik niet weeten waer 's lants heil in is gelegen?
Tir. Is 't enkel dan uw wil dat wy hier ront in gaen?
Kre. Wat is'er daer men meer ernſthaftigh naer zou ſtaen?
Tir. Zoo zal ik u beſcheit van zekre godtsſpraek geven.
Maer zeghme eerſt waer uw zoon Meneceus is gebleven,
Die my nu herwaert braght. *Kre.* hy ſtaet aen uwe zy.
Tir. Laet hem vertrekken, eer ik 't nootlot u bely.
Kre. Het is mijn zoon. hy zal 't geen gy verbiet niet mellen.
Tir. Zal ik dan dat hy 't hoor' 't genaekende voorſpellen?
Kre. Hem luſt te hooren wat den ſtaet ten beſte ſtrekt.
Tir. Zoo hoor wat 's hemels mont tot Kadmus heil ontdekt.
Uw zoons Meneceus doot kan ſlechs dees ſtadt bewaeren.
Nu hoortge 't geenge wilt dat wy u openbaeren.

Kre. Wat

Kre. Wat zeghtge, vader? och wat ſpraek, wat woort is dit!
Tir. Zoo ſtaet het vaſt geſtelt. dit's nootlots eenigh wit.
Kre. Wat meltge al jammers met een woort op 'tallerleſte!
Tir. Voor u alleen, maer al de ſtede en 't volk ten beſte.
Kre. 'k Verſta noch hoor dit niet. dees godtsſpraek raektme niet.
Wat my belangt, de ſtadt zy verre van verdriet.
Tir. Dit's niet de zelve man. hy durf zijn woort onteeren.
Kre. 'k Vertrek terſtont, en kan uw wichelkunſt ontbeeren.
Tir. Kan waerheit niet beſtaen, ten zyze uw ooghmerk dien'?
Kre. Nu bidde ik, oudeman, ootmoedigh aen uw knien.
Tir. Ay bidt niet: gy begeert het geen men niet kan keeren.
Kre. Zwijgh ſtil: zwijgh ſtil: hou op dit onder 't volk te leeren.
Tir. Onbillijk eiſchtge 't geen geen vroome zwijgen magh.
Kre. Hoe dan? zult gy mijn' zoon voort helpen met dien ſlagh?
Tir. Dat raektme niet. ik leere elk nootlots wil beſeffen.
Kre. Van waer zal zulk een ſlagh my en mijne afkomſt treffen?
Tir. Gy vraeght, en wijſt den wegh ter ſpraeke. hoor de zaek.
Men ſlaghte uw' zoon, ten zoen van d'aerde, daer de draek
Uit ſproot in een ſpelonke, en Dirces bron behoede.
Een oude wrok van Mars op Kadmus, die lang broede,
Ter wraeke van dees ſlange, eiſcht dit van uwe hant.
Voltrektge dit, godt zal dit ganſch Thebaenſche lant
Beſchermen in den noot. de koeſtrende landouwe,
Die krijghmans teelde uit klay, zal om uw bede en trouwe
Aenvaerden bloet voor bloet, en vrucht voor vrucht ten zoen.
De jongling van 't geſlacht, geboren uit het broên
Van draeketanden, wort gedaeght om 't leet te boeten.
Gy en uw draekezaet zult dit bezuuren moeten.
Het huwelijk verbiet dat Hemon, zonder vlek
Van byſlaep, doch verlooft, den offereiſch voltrekk'.
Meneceus ſchiet alleen noch over van hun allen:
Wort dees geoffert, hy zal lant en ſtadt voor vallen
En ondergaen behoên, alleen door zijne doot,
De heirkracht van Adraſt wechdrijven ſtoot op ſtoot,

Met gruwelijk verlies van volk, ter eeuwige eere
Van Thebe, als lant en ſtadt hierover triomfeere.
Nu wort u, Kreon, keur gegeven, of uw' zoon
Te bergen, of de ſtadt te houden op den troon.
Dit's al wat ik u kan ontvouwen. Manto, daetelijk
Naer huis met my: de kunſt der wichlerye is haetelijk.
Wie den raetvraegende zijne ongelukken ſpelt
Is onbemint. wie valſch ſlechts logens vent om gelt,
Quetſt zelfs de goden, uit ontzagh voor groote heeren.
O Febus, u alleen betaemt het profeteeren,
Naerdienge niemant ſchroomt. *Rey.* hoe, Kreon? hoe, waerom?
Gemompelt binnen 's monts? hier ſtaenwe al even ſtom.
Kre. Wat zal men zeggen van dit wichelen? dees rede
Blijkt klaer: maer nimmer zy mijn' zoon, ten zoen der ſtede,
Met vaders wil ter doot gelevert: neen, ô neen.
Zijn kinders minnen, ſtaet in ieders hart geſneên.
Hun ſlaghten voor het volk, is zonder eenigh voorbeelt.
Lof trekken uit zijn bloet wort ſnoot by my geoordeelt.
Maer ik, nu out en kout, ontzie niet met een' moedt
Den vloek des vaderlants te waſſchen met mijn bloet.
Mijn zoon, eer dit gerucht zich over Thebe ſpreie,
Schoon dees niet ydel ſpelt, vlught flux op mijn geleie
Uit Kadmus lantgebiet: want dees waerzegger zal
Dit roepen door de ſtadt, en onder 't zevental,
Beſchermers, hoofden der Thebaenſche burgeryen.
Indienge tijdigh vlught zoo zultge uw lijf bevryen.
Verraſt men ons, zoo zijtge om hals, en kout en ſtijf.
Men. Waer heene beſt gevloôn? waer neeme ik mijn verblijf?
Kre. Heel verre uit 's lants gebiet. *Men.* U paſt het te gebieden,
En my te hooren. *Kre.* gy moet flux naer Delfis vlieden.
Men. O vader, waer gevloôn? *Kre.* in Etolye. *Men.* waer
Beſt neêrgeſlagen? *Kre.* in Theſprotie. *Men.* of in 't naer
En heiligh kerkwoudt van Dodone? *Kre.* zonder beiden.
Men. En wie beſchutme daer? *Kre.* Godts gunſt zal u geleiden.

Men. Maer wie schiet gelt? *Kre.* ik zelf. *Men.* ik vatte vaders zin.
Kre. Ga heene. *Men.* maer ik moet Jokaste, mijne min,
Uw zuster [die my noch een wees, opvoede en zooghde,
Met haere borsten, eer de melk en mam verdrooghde,]
Eerst kussen, dan de stadt naer mijne maght geredt.
Kre. Ga heene, bergh uw lijf: u dient hier geen belet.
Men. Gy vrouwen hoorde hoe ik met een looze rede
Heer vaders hart ontlaste, en stilde op zijne bede.
Toen hy my eenen schrik aenjaegen woude, en voort,
Berooft van naem en faem, verdrijven uit de poort:
Doch 'k zal den ouderdom verschoonen, tot zijn voordeel.
Mijn jongkheit kan geensins van een bezadight oordeel
Ontschuldight worden, zoo 'k door heiloos lantverraet
Mijn moeder, 't vaderlant, in haeren noot verlaet.
Ik ga dit lant van vreeze ontlasten, en mijn leven
En bloet, ten dienst van Thebe en 't volk, ten beste geven:
Want welk een schande is 't, zoo alle andren, onverplicht
Aen hemelsch nootlot, en orakels, en gezicht,
Met schilden aen den arm, voor vaderlant en erven,
By poort en toren, niet ontzien de doot te sterven,
En ik mijn' vader, broêr en deze stadt begeef,
Uit een saechachtigh hart! want alzoo lang ik leef,
Waer ikme wende en keer, zal doorgaens my een lachter
En vuile naklank van bloohartigheit van achter
Navolgen. neen gewis, geensins, by godt Jupyn,
Die 's hemels loop bestuurt: geensins, met geenen schijn,
By vader Mars, verhit op bloet en nederlaegen,
Die ons voorouders, 't zaet der aerde, meest verslaegen,
Ten troon des rijx verhief. ik ga dan heene, en zal
Op hooge torens staen, op dat, na mijnen val,
Het naere draekenhol, my, teêre en jonge telge,
Naer 's wichelaers besluit, al levende innezwelge.
Dit raetslot staet nu vast, het gansche rijk ten zoen
Te sterven, eene ry van jamren te verhoên.

En eer-

En eerlijk voor de ſtadt te ſcheiden uit het leven.
Stont dit in 't harte van de burgery geſchreven,
Al hun vermogen op te zetten by het lant,
De ſteên, ontlaſt en vry van rampen, hielden ſtant.

Keer.

O Vliegende gebroet der aerde,
Helſche afkomſt van de ſlang,
O maeght, half hont, die elk vervaerde,
Wat viel het Thebe bang,
Toen gy hooghvliegende op uw pennen,
Met klaeuwen, ſcherp en wreet,
Door donkre raetſels, heet op ſchennen,
Echions burgers ſleet,
En Kadmus aenwas holpt om 't leven!
Gy ſlingertze in de lucht,
Daer Dirce, als glas, komt afgedreven,
Van zoo veel moorts berucht.
Wat godt het was, die moorden broeide,
Voorwaer hy was wel wreet,
Die in ontelbre moorden groeide.
't Gehuil der maeghden ſneet
In ieders harte, hier uit ſprooten
De galmen, op de fluit
Geſtelt, van droeve rougenooten,
Gehoort huis in, huis uit.
Maer dan ging 't op een bitter kermen,
Waer van de lucht gewaeght,
Als 't ondier, dat naer geen onfermen
Noch medelijden vraeght,
Uit 's volx gezicht een' rukt van onder.
Dan hoordenze een geluit
Zoo berſt een wolk met gloet en donder
En kracht van boven uit.

Tegenkeer.

Tegenkeer.

Elendige Edipus, in 't ende
  Door 't wichlen van Apol,
Gestuurt naer Thebe, vol elende,
  Hoe stont uwe eer toen vol!
Hoe waertge sedert zoo afschuwelijk,
  Toen gy, uit blinden lust,
Geraekte aen uw vrou moeders huwelijk,
  Ten loon van 't onbewust
Ontvouwen raetzel, eene peste,
  Die gruwelijk besmet
Amfions opgeboude veste.
  Het licht verhoort gebedt
Des vaders, vloekende zijn neven,
  Drijft hen verbittert aen
Te dingen naer elkandres leven.
  O jongling, 't is geraên
En billijk voor uw lant te sterven.
  Gy zult, om zulk een smert
Geloost, een eeuwige verwerven;
  Doch uw heer vaders hart
Bedroeven jammerlijk en deerlijk;
  Maer Thebe door uw doot
Aen zege helpen braef en heerlijk.
  Och of het morgenroot
De dagh eens opquaem, die ons moeder
  Wou kroonen met een kroost
En dappren vaderlants behoeder,
  Der droeven stut en troost!
O strijtbre Pallas, begenadigh
  Ons heden, als voorheen
De draek, op uw bevel grootdaedigh
  Van Kadmus trots bestreên,

Bebloet op eene ſteenrots berſte,
Dies 't godendom geſtoort
Het huis van Labdak plaeghde en perſte
Met endeloozen moort.

Bode.

Bod. Sluit op de hofpoort, hou: ſluit open, hofpoortier,
Sluit open, zegh ik: roep vorſtin Jokaſte hier.
Befaemde, aen Edipus verknocht door echte trouwe,
Koom uit, al is het ſpade. ontſla uw hart van rouwe.
Laet vry uw droef geklagh nu vaeren. hoorme toch.
Jok. Hoe ducht ik datge my bedrukte vrouwe, och och,
Een leide maer brengt van Eteokleeſche rampen
En doot. gy zijt gewoon aen zijne zy te kampen,
En 's vyants pylen af te ſchutten op den ſchilt.
Welaen zegh op. hoe is 't gelegen? 't harte trilt.
Laet hooren. wat's'er nieus? zegh op: is hy gebleven,
In 't barnen van den ſtrijt of niet, en noch in 't leven?
Bod. Hy leeft. dit is het niet dat u te ſchroomen ſtaet.
Jok. Verhael hoe 't met den muur en zeven poorten gaet.
Bod. Zy ſtaen. het gaet noch wel. zy ſtaen noch overende.
Jok. Is dan de kans gewaeght in 't velt met Argos bende?
Bod. Gewaeght, en Kadmus heeft Mycene neêrgevelt.
Jok. Zoo leeft Polnyces noch? dit's 't eenigh datme ontſtelt.
Bod. Uw zoonen leven noch. *Jok.* godt geve u wel te vaeren.
Nu zeghme toch: wat maght kon wal en poort bewaeren
Voor Argos aenval, op dat ik, in 't hof gekeert,
Den ouden blinden trooſt' dat onze ſtadt niets deert?
Bod. Na dat Meneceus op den muur, getrooſt te ſneven
Voor 't vaderlant, zijn' ſtrot den dootſteek had gegeven,
Zette uw manhafte zoon de zeven troepen knap
In hun ſlaghordens, en zoo veele hoofden ſchrap,
Om al de Griexe maght te keeren vroom en ſchrander.
Daer ſtont vaen tegens vaen, en ſtander tegens ſtander,
De hulp-

De hulptroep by der hant, of ergens aen een' oort
De muur bezwijken moght, of torentrans, of poort.
Terſtont wort by de ſtadts bezettinge vernomen
Hoe Griexe beukelaers, als blixems, ſchittren komen
Van den Teumeſſichen zantheuvel, vaen by vaen.
Zoo rukkenze gezwint op Thebes graften aen.
Toen ſtak'er ſchichtigh een geklank van velttrompetten
En veltgeſchrey op, uit het heir, dat aen quam zetten,
Ook van de veſten: en het eerſte ſtormgewelt
Was op de lantpoort van Neïta toegeſtelt.
Hier voerde een Arkas, zoon der boſchmaeght Atalante,
De ſchiltpadt aen en ſchilt, waerinne zy zich kante
En ſpitſte op 't wilde zwijn, dat zy ter aerde ſchoot.
Amfiaraüs, een waerzegger, tuk en ſnoot,
Voerde offervee met zich op zijne hooge raden,
En een rondas, niet trots met wapenprael beladen.
Door hem wert Pretus poort afgrijſlijk aengerant.
De vorſt Hippomedon hiel met zijn ſtormers ſtant
Aen d'Ogygeenſche poort, met eenen ſchilt vol oogen,
Of open, als geſtarnt, ter kimme uit aengetogen,
Of toegeloken met der ſtarren ondergangk,
Als Argus ſtervende 't gezicht look dootſch en krank.
De Homoloiſche poort zagh Tydeus fel genaeken,
Met zwavelvier om haer te branden en te blaeken.
Hy voerde een leeushuit, ruigh van borſtlen, heel parmant,
In zijnen ſchilt, de torts in zijne rechte hant,
Gelijk Prometheus. maer Polnyces dreef de raden
Naer ons Kreneeſche poort, en droegh de Potniaden,
Gezwinde merriën, in zijnen beukelaer.
Het ſchijnt van verre dat zy dol, dan hier, dan daer,
Vaſt triplen om de pen, de manen luchtigh zwaeien.
Men ziet'er Kapaneus ten ſtorm de blikken draeien
In 't vliegen naer de poort, die als Elektre heet.
Het yſre beeltwerk grimt in zijn rondas heel wreet.

Daer ſtont de reus, een zoon der aerde, in uitgedreven,
Die torſte een heele ſtadt, op zijnen nek geheven,
En met een dommekracht geſchroeft uit haeren gront,
Een voorſpook dat dees ſtadt dit ook te ſchroomen ſtont.
Adraſtus zocht met kracht de leſte poort te klieven,
En voerde aen zijnen arm den hooghmoedt der Argiven,
Een' wreeden poeldraek, met afgryſlijk addrenhaer,
Wel hondert ſterk, en zoo veel ſlangen rukten naer,
Met opgeſparden bek, de knaepen van de tinnen.
Dit zagh men klaer, toen ik Thebaenſche hoofden binnen
De leus brogt van de wacht. eerſt ſtreênze met den boogh,
En pijl, en ſlinger, die de ſteenen ſmeet om hoogh.
Uw zoon en Tydeus, als de kans ons aenlacht, roepen:
O zoons van Danaüs, wat toeftge met de troepen,
Der lichtgewapenden en wagenmeeſtren voort,
Eerze ons beſchieten, fors te ſtormen op de poort?
Toen toefde niemant lang. een groote hoop getroffen
Stort neder op het hooft. een menighte komt ploffen
Van boven voor de wal, en geeft den geeſt heel kort,
En d'aerde drinkt het bloet, by beeken uitgeſtort.
Maer reuklooze Arkas, zoon der ſtrijtbaere Atalante,
Doch geen Mycener, toen hy zich ten ſtorrem kante,
Streeft naer de poort, en brult, gelijk een ſtorremwint:
Brengt fakkel: brengt houweel, als een die Thebe, ontzint
En dol, verdelgen wil. Periklymeen, gewonnen
Van godt Neptuin, verleert terſtont dien aengeronnen
Het roepen met een' ſteen, gerukt met volle kracht
Van Thebes muur, zoo zwaer gelijk een wagenvracht,
Dat hy het blonde hooft en bekkeneel verplette,
Het bloet de kaeken verfde, en jammerlijk beſmette,
De zoon zijn moeder niet zal zien, na dit gevecht,
Een dochter van Menael, op ſchieten afgerecht.
Uw zoon, aldus dees poort verdaedight ziende, ſtreefde
Naer andre poorten heen, daer elk voor Tydeus beefde,
Die,

Die, uit een' ſchilttroep van zijn' Kalidoonſchen, met
Etoliſch ſchutgeweer ons torenwacht verzet
Van haeren hoefſlagh, en den toren, daerze weeken.
Uw zoon vergaêrtze, en drijft de ſchaer, alree bezweeken,
Gelijk een jaeger, weêr te rugge op haere wacht.
Wat tong kan Kapaneus uitbeelden, en zijn kracht!
Die met een lange leêr ten ſtorrem aen komt zetten,
En ſchreeut: de donder van Jupijn zal niet beletten,
Dat, over graft en muur, ik recht in Thebe vaer'.
Zoo ſprekende bedekt hy met den beukelaer
Zijn hooft voor eene buy van groote hagelſteenen,
En vlieght ter ſtormleêre op, en reukloos met de beenen
Geſteigert op de wal, treft hem de donder, dat
De gront der aerde dreunt, en loeit door al de ſtadt,
Van 't ſchrikkelijk gedruiſch, dat arm, en been, en vinger
Heenſpatten overal; gelijk uit eene ſlinger,
Het bloet ter aerde vloogh, de haerlok door de lucht,
De handen, voeten, en de leden met een vlught,
Gelijk Ixions radt, omdraeiden, 't lijf geſlagen,
De leên, gerabraekt van den ſlagh, geſlingert lagen.
Adraſtus, ziende hoe Jupijn hem tegenviel,
Voert flux zijn heirkracht af. de ſtadts bezetting hiel
Dat 's hemels gunſt haer droegh, en rukte, niet te ſtuiten,
Met paerden, wagenen, en al het volk naer buiten,
En maeit met ſabelen in 't Griexe vleeſch en bloet,
Een yſlijk ſchouſpel, al te deerlijk en verwoet.
Dees geeft den geeſt, die breekt den nek van zijnen wagen;
Daer warren d'aſſen, raên in ſtukken. dooden lagen
Getuimelt overhoop. dus lang beſchermden wy
De torens. wenſch ons heil: 't geluk houdt onze zy:
Maer of 't geluk voortaen den burger zal bevrijden,
Dat 's Godt bekent. *Rey.* de zege is heerlijk na het ſtrijden:
Indien de goden met den blijden zonneſchijn
Van zege ons zegenden, hoe heerlijk zou het zijn!

Jok. De gunſt der goden en gewenſchte voorſpoet toonen
Ons noch een ſchoon gelaet, nu 't lant en mijne zoonen
Behouden bleven: maer broêr Kreon deelt terwijl
In onze onzalige echt, berooft van zijnen ſtijl,
Dien lieven zoon, tot heil van ſtadt en lant geboren,
En hem tot hartewee: doch laetme wijder hooren
Wat beide mijne zoons nu neemen by der hant.
Bod. Ay vraegh niet wijders. 't gaet dus verre wel in 't lant.
Jok. Gy jaeghtme ſchrik aen. neen, gy moet het al ontvouwen.
Bod. Iſt niet genoegh dat beide uw zoonen zijn behouwen?
Jok. 'k Wil hooren of 't geluk hen hanthaeft tegens laſt.
Bod. Ik bidt verſchoonme. uw zoon ontbeert zijn' ſchiltknaep vaſt.
Jok. Gy ſchaduwt ongeval met loof van ommewegen.
Bod. Het magh van 't hart niet ramp te reppen na den zegen.
Jok. Gy moghtme ontvliegen, maer ontloopen kuntge niet.
Bod. Wat mooghtge een' blijden bode ophouden, om verdriet
Te haelen uit zijn' hals? uw zoons beſtaen, ô rampen!
Een ſchendigh laſterſtuk, dat's lijf om lijf te kampen,
In 't aenzicht van Mycene, en Thebe, en haere maght,
En roepen overluit 't geen godtloos is gedacht.
Eteokles, hier voor den hoogen toren ſtaende,
Begon het krijghsvolk, dat men tot gehoor vermaende,
Dus aen te ſpreeken: ô groothartigen, vol moedt,
Die d'eer van Grieken ſtut; en gy, uit Kadmus bloet
Geſproten, Argos heil, houdt entlijk op uw leven
Voor twee gebroederen ten beſte op 't velt te geven.
Laet al 't gevaer op my aenkomen. ik alleen,
My tegens mijnen broêr verzettende, uitgetreên
In 't vechtperk, zal 't krakkeel met min verlies beſlechten,
En mijnen broeder met den blanken zwaerde rechten,
En 't rijk behouden, of verwonnen op het velt
Hem overleveren. gy, al het krijghsgewelt
Dan ſtaekende, zult vry en vrank met volk en heeren,
Behouden 's lijfs, geruſt naer Argos wederkeeren.

Het

Het zaet van Kadmus heeft al bloets genoegh gestort.
Polnyces hoort het, en bestemt dit voorstel kort.
Thebaensche grooten, en Myceenschen, alle benden
Bezeeglen 't schorten van den veltslagh, en d'elenden.
In 't aenzicht van al 't heir, en wat voeteert en draeft.
Aldus wert dit verdragh met eenen eedt gestaeft.
De trotse zoonen van den ouden vader schoten
Het harnas aen. de bloem, uit Argos struik gesproten,
Rust Polynices toe, en Thebe zijn party.
Daer staenze en branden, elk verhit van wederzy,
Om met een' dollen moedt elkandere te raeken.
De voorbygaenden hen op deze wijs ontstaeken:
O Polynices, 't hangt aen u, Jupyn heel prat
Een merk van zege toe te wyden, al de stadt
Mycene tot een eer: en andren, heet op 't wreeken,
Zien dus Eteokles een hart in 't lijf te spreeken:
Gy vecht voor 't vaderlant, en steigert op den stoel.
Waerzeggers slaghten vee ten offer, slaen niet koel
De vlam in 't ryzen gade, en hoe de rook, naer boven
In top opklimmende, de vlam begint te kloven,
Dat hun twee dingen spelt, of neêrlaegh, of geluk.
Gelt kunst, of weetenschap, of toverzang, zoo ruk
Naer buiten, om 't gevecht der zoonen flux te scheien.
Een donkere oorloghswolk, met traenen te beschreien,
Hangt ieder over 't hooft. wat wil'er een beklagh
Opsteeken in de lucht, indien een zelve dagh
U van twee zoons beroof, het welk gy noch mooght stuiten!
Jok. Och dochter, Antigoon, koom uit, koom haestigh buiten:
Uw onheil laet niet toe in 't maeghdelijk salet
Te blijven, noch den rey te volgen naer uw wet.
Help moeder, dat de broêrs het lijfgevecht toch staeken,
Eerze alle teffens in den kamp om hals geraeken.
Ant. Hoe kermtge, ô moeder, voor de deur, in droef gestalt?
Wat ramp is 't weder, die den vrienden overvalt?

Jok. Och

Jok. Och dochter, 't ende van uw broedren is voorhanden.
Ant. Hoe zoo? *Jok.* zy ſtaen gereet elkandere aen te randen.
Ant. Hoe hardt valt zulk een woort! *Jok.* wel hart. nu volgme voort.
Ant. Van maegden ſcheiden? *Jok.* recht naer 't leger, voor de poort.
Ant. Mijn ſchaemte ontziet de mans te komen onder oogen.
Jok. Die ſchaemte zijnwe al quijt. *Ant.* wat eiſchtge? *Jok.* uit mede-
Der broedren dreigement te ſcheiden met der ſpoet. (doogen
Ant. Hoe ſcheide ik hen, helaes? *Jok.* val hun met my te voet.
Ant. Tre voor naer 't leger toe. dit lijdt niet datwe wachten.
Jok. Och dochter, game voor. kan ik dit paer verzachten,
Aentreffen, eer men vecht', zoo berge ik noch mijn lijf.
Maer zijnze om hals, zoo ben ik mede koudt en ſtijf.

Keer.

Rey. MYn haer rijſt overende.
Mijn hart wort koudt, als ys.
Een jammerlijke elende
Komt haer, nu out en grijs,
Bedroefde moeder, drukken
Door bey de zoons. ô ſmart!
Wie ſtoot in t'zaemenrukken
Het ſpits in 's anders hart!
O jammer, toenze baerde,
Geleden! ô Jupijn!
O koeſterachtige aerde,
Elx moeder! och ik quijn.
Zal 't leven der gemelden
Ons leggende zoo na
Aen 't hart, het welk wy ſtelden
Op d'afkomſt vroegh en ſpa,
Nu onder ſchilt en degen
Verloren gaen? zy moet,
En kanze niet beweegen,
Dit aenzien in haer bloet.

Wiens

Wiens lijk zal zy met ſteenen
En kermen flux beweenen?

Tegenkeer.

O lantſchap! ô landouwen!
Van Kadmus! bittre haet!
Verbyſterde ongetrouwen!
Verwilderden, wat ſtaet
Gy reede in broeders ziele
Te verwen 't ſcherpe punt,
Op dat het hem verniele?
't Is al te deerlijk. kunt
Gy dus met voordacht treden
In dootlijk lijfgevecht?
Ik zal met huilen heden
En traenen, daer gy leght,
Den dooden droef beklaegen.
Een bloedigh endt genaekt.
Dees dagh zal 't ons gewaegen
Hoe 't afliep. vader braekt
Op d'afkomſt dolle vloeken
Uit zijne donkere hoeken.
Maer nu men Kreon hier zoo treurigh ziet genaeken
Met een bedroeft gelaet, moet ik mijn rede ſtaeken.

Kreon.

WAt recht ik aen? wat zal ik zeggen? och wiens ramp
Beklaege ik eerſt, of mijn, of ſtadts, wien zulk een damp,
Een donkre en zwarte wolk ſchijnt over 't hooft te hangen?
Als of de jammerpoel, daer 't zielendom gevangen
Vaſt jammert, teſſens al de ſtadt met zijne kil
En zwavelvlammen, root van gloet, verſmooren wil.
Behalve dit vergoot mijn zoon zijn bloet, ten beſte
Van 't vaderlant, en erfde een faem op deze veſte,

Beklaeghelijk voor my. ik ongelukkigh draegh
Den heilzaem ſtervenden, verhoeder van elx plaegh,
Met droefheit uit het hol des draex, hier lang doorſteeken,
Op't kermen van al 't hof. ik ga vrou zuſter ſmeeken,
Dat zy mijn' zoon, niet meer zijn' eigen zoon en pant,
Toch zuivre, naer 's lants wijs, met haer getrouwe hant:
Want het betaemt den plicht der levenden, die vechten
En ſneven, eerelijk voor 't leſte te berechten.
Rey. Uw zuſter, Kreon, is naer buiten heen gegaen,
Met Antigoon, haer telgh, bekommert en belaên.
Kre. Helaes, waer gingze? zegh wat onheil perſt haer weder?
Rey. De moeder hoorde hoe haer zoons, een vrou is teder,
In 't harnas ſtonden naer de glori van de kroon.
Kre. Wat zeghtge? ik, bezigh met den lijkplicht van mijn' zoon,
Quam geenſins herwaert aen om deze maer te hooren.
Rey. Het is, ô Kreon, al geleên een wijl te vooren
Dat zy ten hove uit ging, en 'k vrees dat dit gevecht
Van Edips afkomſt ree het bloetpleit heeft beſlecht.
Kre. Indienwe recht zien, hier verſchijnt een droevigh teken.
Een bô komt, hangends hoofts, hier treurigh aengeſtreeken.
Wy zullen hooren hoe het afliep met dien ſtrijt.
Bod. Rampzalige, wat zal ik ſpreken! droeve tijt,
Hoe beſt beginnen! *Kre.* hy begint te byſter drukkigh.
Dit voorſpel ſpelt niet goets. *Bo.* ik bootſchappe ongelukkigh
Een groote zwaericheit. *Kre.* brengt gy, behalve 't geen
Ons klaer bewuſt is, nu noch nieuwe zwaericheên?
Bod. Uw zuſters zoons zijn doot. *Kre.* ô maere, droef te hooren
Voor ons, en al de ſtadt! *Bod.* ô ſtam, tot rou geboren!
O huis van Edipus! verſtaetge noch niet naekt
Hoe teffens beide uw zoons om 't leven zijn geraekt?
Rey. Hoe zou het ſchreien, kon 't zijn onheil recht beſeffen!
Kre. O ſchriklijk nootlot, al te vreeſlijk in het treffen!
Bod. Dat zoutge eerſt zeggen, waer u d'uitgang ook beduit.
Kre. Kan hier iet toeſlaen, dat noch ſchrikkelijker luit?

Bod. Jo-

Bod. Jokaſte, uw-zuſter, ſtorte op haere zoonen neder.
Rey. Heft aen een weeklaght. krabt de kaek en borſten weder,
En wringt de handen. rukt de haeren uit uw hooft.
Kre. Rampzalige, wat endt, wat echt wert u beloofr
Van Sfinx en 't raetſel! maer verhael het al te zaemen
Hoe beide zoons om hals door vaders vloeken quamen.
Bod. De voorſpoet van het heir voor ſtadt is u bekent,
En d'omtrek van den muur, van 't een aen 't ander endt,
Zoo groot niet, of gy weet, zoo wel als die het zagen
Al wat gebeurde, en hoe 't zich hier heeft toegedraegen.
Als Edips zoonen fors het blinkend harrenas
Aenſchooten, en het hooft, voor wonden ſchootvry, was
Gewapent met den helm, zoo ſtondenze grootmoedigh
In 't midden der ſlaghorde, als overſten, om bloedigh
Elkandre met den ſchicht te ſtreven in het lijf.
De jongſte keert het hooft naer Argos, zijn verblijf,
En bidt op deze wijs: ô Juno, begenadigh
Mijn zaeke [want Adraſt beſchonkme uit gunſt weldadigh
Met uwe burgerinne, en 'k woonde op uwen gront,]
Dat ik mijn broeders hart magh treffen, en gewont
Ter aerde vellende in het bloedigh ſtof verpletten,
En met zijn hartebloet noch laeu mijn hant beſmetten.
Ik ſta naer ſchendige eer, een' ſnooden broederſlagh.
Het volk dit hoorende kon zich van weegeklagh
En bittre traenen niet onthouden uit medoogen,
Maer d'outſte Eteokles keert zijn wraekgierige oogen
Naer 't heiligh kerkgewelf, gebout tot Pallas eer,
Daer zy gewapent zit met gouden ſchilt en ſpeer,
En bidt hier na aldus: ô dochter van den grooten
Jupijn, laet my dien ſchicht in broeders harte ſtooten,
En hem voorthelpen, die naer vaders erfdeel dingt.
Men zwaeit de torts, en een trompetter blaeſt en wringt
De lucht door zijn klaeroen, gelijk men by Tirrheenen
Van outs te wapen blies: waerop dit paer verſcheenen

Elkandere aenvlieght, als twee everzwijnen, wit
Van ſchuim ſchuimbekkend met den blixem in 't gebit
En weêrlicht braekende, dat yſlijk gloeit en ſchittert.
De ſchichten gaen hunn' gang, van weerzy fel verbittert.
De drift wort op den ſchilt al knarſſende geſtuit,
En geen van beide geeft zich bloot, en boven uit
Den ſchilt, of d'ander is gereet om wis te raeken:
Maer ſteek op ſteek treft mis, en ſchampt ſlechts af met kraeken,
Dewijl elk met den ſchilt het aenzicht berght en dekt.
Het koude zweet breekt den aenſchouwer uit, dat lekt
En vloeit langs 't aenzicht neêr, terwijlze altzamen ſchroomen,
De ſtrenge kampers niet. maer d'outſte, in 't nader komen,
Die onverhoeds den voet aen eenen kaiſteen ſtoot,
Geeft buiten zijnen ſchilt te ver zich zelven bloot.
De broeder, ziende kans om zijn party te grieven,
Drijft hem een ſchacht door 't been, daer 't bloot is. alle Argiven
Aen 't juichen, ſchreeuwen dat het aen den hemel klinkt.
Toen ſtont de jongſte bloot, dies duwde hy verminkt
En zwaer gewont, den ſchicht, in 't barnen van het vechten,
In 's broeders boezem, dat het punt hierin bleef hechten.
Toen greep hy, zittende op de knien, een' zwaeren ſteen,
En brak zijn broeders ſchicht, die kraekte en ſprong van een.
Nu ſtont het lijfgevecht gelijk, en alle beide
Ontbeerdenze elk zijn ſchacht. het zwaert raekte uit de ſcheide
Dat op den beuklaer klonk. nu golt een ander ſlagh
Van vechten met gevaer. maer d'outſte broeder lagh
Op zijne luim, heel tuk op zijn Theſſaelſche treeken,
Om dees langduurigheit van kampen af te breeken.
Hy trekt den ſlinken voet te rugh, bedekt den buik
Voorzichtigh tegens ſpits, en treft den broêr ter ſluik
By zijnen navel in, tot achter door de lenden,
Dat Polynices ſtort, en d'aerde en ook de benden
Beſprengkelt met zijn bloet: dies d'ander juicht van vreught,
Den degen wechſmijt, en te vroegh hierom verheught,
Op

Op den gesneuvelden geen acht slaet uit verkleening,
Maer vlamt op wapenroof, bedrogen in zijn meening:
Want Polynices noch zieltoogende, en vol moedt,
Dreef 't zwaert, in 't vallen noch behouden, gansch verwoet
Eteokles in 't lijf. zy stortten beide, en beeten
Het gras. wie overwon d'aenschouwers naulijx weeten.
Rey. Hoe treftme, ô Edipus, de val van uw geslacht!
Kre. Het lust den goôn uw' vloek te zetten in zijn kracht.
Bod. Ja luister nu noch voort na d'overige rampen.
De zoonen lagen beide in 't vechtperk na het kampen.
Toen quam d'onzalige vrou moeder, stram van leên,
Met haere dochter bang en siddrende aengetreên.
Zy vintze dootelijk gewont, en roept: mijn zoonen,
Och moeder komt te spade, om u haer gunst te toonen,
Te raeden! en zy valt by beide uit onmaght, stijf
Van schrik, den eenen dan den andren op het lijf,
Beschreit [een steenen hart zou schreien van medoogen,]
Den vruchteloozen last van baeren en van zoogen,
De zuster steent, en kermt, en klaeght zoo droef als zy:
O steun des ouderdoms van moeder, schuwtge my?
O waerde broeders, van mijn bruiloftstorts versteeken!
Eteokles, benaeut aen 't hijgen, zonder spreeken,
En met den reutel in de keel, hoort moeders klaght,
En reikt de flaeuwe hant haer toe, doch zonder maght
Van spraeke, groetze alleen met traenen, 't jongste teken
Van liefde; en d'ander broêr ziet, jammerlijk bezweeken,
Zijne oude moeder en de zuster deerlijk aen,
En spreekt naeu, hallef doot: och 't is met ons gedaen!
My jammert moeder, en mijn zuster, en mijn' broeder,
Nu doot. mijn eigen vrient wert vyant, noit verwoeder,
Doch was mijn vrient. begraefme in mijn heer vaders graf.
Och moeder, zuster och, laet nu voortaen de straf
Der stede, om my verzoent, ophouden, en versterven,
En ik een grafstede in mijn vaderlant verwerven,

Hoewel ik 'trijk verloor. ô moeder, nu my 't licht
Begeeft, luik met uw hant mijne oogen, mijn gezicht,
[Hy ley zoo ſpreekende haer hant noch op zijne oogen,]
En nu vaert wel. 't gezicht gebroken wort betogen.
De moeder trekt, van rouwe en ongedult vervoert,
Het zwaert uit 's doodens lijf, en zonder hoop beroert,
Begaet een gruwelſtuk, en ſtoot het, zonder ſchroomen,
Verwoet in haere borſt. daer ſneuveltze, omgekomen
In 't midden van de zoons, in haeren arm gevat.
Dit baert een' zwaeren ſtrijt in 't leger voor de ſtadt.
Het volk van Danaüs en 't zaet van Kadmus geven
Elk naer hun drift den prijs. de hoofden wederſtreven
Elkanderen. d'een roemt, tot Polynices eer,
Dat hy den broeder eerſt verwont met zijn geweer:
En d'ander ſteltze bey gelijk in eere en zegen.
Terwijl ſtapte Antigoon ten heire uit al verſlegen.
De heiren grijpen naer de wapens heel verwoet.
Men had voorzichtigh, en ter goeder tijt, verhoedt
Dat Kadmus volk zich op de ſchilden nederzette.
Aldus verſneldenze Myceners, met een hette
Van overval: want zy, van wapen onvoorzien,
Niet maghtigh waren zich te redden en ontvliên.
Hier ſneuvelde eene maght van vyantlijke zielen,
Die, in haer bloet geſtikt, door onze degens vielen.
Wy houden 't velt. men wijdt Jupijn een zegemerk.
Men voert den wapenroof der dooden uit het perk
Des oorloghs in de ſtadt. een ander broght de lijken
Met Antigoon in Thebe uit liefde. trou moſt blijken.
Aldus wert Thebe vaſt geſolt in haeren wal
Door voor en tegenſpoet, en allerley geval.
Rey. Het ongeval van 't hof queſt d'ooren met medoogen
Alleen niet, maer men moet noch aenzien met zijne oogen
Dees dry, van eenen ſtam, te jammerlijk betreurt,
Op eene wijs langs 't velt geſlingert en geſleurt.

Ant. Ik

Ant. Ik worde [zonder mijne wangen
En jeughdigh aenſchijn te behangen
Met eenen ſluier; zonder 't licht
Der oogen en 't beſchaemt gezicht
Te dekken, en de roode kaeken
Die gloeiendigh van purper blaeken,]
Vervoert, gelijk een wijnpaepin,
Gedreven met een' dollen zin,
Om deze lijken te berechten.
'k Verſmijt het haerſnoer van mijn vlechten,
Den vlammeſluier van de tuit,
En voere droef den lijkplicht uit.
O Polynices, met veel traenen
En rou beklaeght van uw Thebaenen,
Gy kreeght uw' rechten naem ten deel;
Schoon uw krakkeel geen ſlecht krakkeel
Maer moort op moort was, die de telgen
En 't huis van Edip quam verdelgen,
Door vloeken en vergoten bloet.
Wat lijkgezang heft mijn gemoedt
Met traenen aen, en bitter klaegen!
O ſterfhuis, met mijn doode maegen,
En dry bebloede doôn belaên,
Mijn bloet, by nootlot ſtreng vergaen,
De zoons, en moeder, een verfoeide;
Een neêrlaegh, daer Megeer in groeide,
Toenze Edipus rampzaligh hof
Vernielen quam, en ſchepte ſtof
Uit dubble en donkre raetſelſpraeken,
Die Sfinx den hals en beenen braeken.
Wat Griek, wat ongriek, wie was wijdt
Befaemt by d'oude en onze tijt,
Die dus ter neder wert geſmeeten!
Wat vogel, op een eik gezeten,

Of moe-

Of moederloos in denneblaên,
Verzelt mijn jammerklaght voortaen?
Ik, arme wees, zal dus met krijten
In traenen al mijn leven ſlijten,
Om wiens wil zet ik met misbaer
De handen in't verwarde haer?
Om haer, wiens borſt ik heb gezogen,
En die my koeſterde uit medoogen.
Wee my, ik trek de vlecht van 't hooft,
Om mijne broeders, my berooft,
En dus gewont. ô oude blinden,
Koom my uit uwen ſchuilhoek vinden.
Koom voor den dagh. och laetme, och laet
U zien in dien bedroefden ſtaet,
Gelijkge uit dwang de zon moſt miſſen,
Beſloten in uw duiſterniſſen,
Toen uwe hant, verrukt van wraek,
Uwe oogen rukte met den haek
Uit hunne winklen, daerze ſchoolen,
Dat gy verblint door 't hof moſt doolen,
Den drempel zoeken, of beſchreit
Het hooft op eene bulſter leit.
Och vader, kuntge my niet hooren?

Edi. O maeght, ter quader uur geboren,
Wat roeptge dus met groot gedruis
En kermen uit zijn donkre kluis
En bedde hem, die in dees hoeken
Met zijnen ſtok den wegh moet zoeken?
Wat ben ik? enkel ſtof en ſlijk,
Een onbegrave ſchim gelijk,
Een levendlijk, een droom, verſcheenen
In een gezicht, en flux verdweenen.

Ant. Ik boodtſchappe u veel ongevals.
Uw beide zoonen zijn om hals,

En uwe

En uwe vrou, die, waer gy dutte,
Uw blintheit leide, en onderſtutte,
En hoede voor een ſtruikeling.
Och vader, vader, hoor hoe 't ging.
Edi. Och dochter, welk een ramp van ſtaeten!
Ik kan helaes geen traenen laeten,
Doch ſteenen kan ik. dochter, melt
Hoe zijnze t'zaemen neêrgevelt.
Ant. O vader, 'k zal 't met rou vertoonen,
En zonder u uit ſchimp te hoonen.
Uw nootlots vloek, die moort en brant,
Holp uwe zoonen ook van kant.
Edi. Wee my, helaes. *Ant.* waer toe dit zuchten?
Edi. Om dit verlies van mijne vruchten.
Ant. Zoo 't licht der zonne u niet ontſtont,
En gy, op eenen zelven gront,
U vrou en kinders doot zaeght leggen,
Dat zou, want zien gaet boven zeggen,
Uw hart beſtulpen door dien druk.
Edi. 'k Verſtont der kindren ongeluk.
Maer meltme, ô dochter, mijne elende.
Hoe nam mijn bedtgenoote een ende?
Ant. De legers weenden alle bey.
De moeder rukt op 't veltgeſchrey
Den boezem open, om haer zoonen
De bloote borſten noch te toonen.
Een beemt, met kreupelboſch geboort,
Leght buiten voor Elektraes poort,
Een droevigh vechtperk voor twee loten,
Gebroeders, recht als kampgenooten,
Twee Marmarijnſche leeuwen, om
't Gemeen genot en eigendom
Van 't groene dal. de jongelingen,
Van Mavors aengedreven, gingen

Het koude bloet, in zulk een' schijn,
Den onderaertschen godt Jupijn
Opoffren, daerze bey bezweeken.
De moeder, in het hart doorsteeken
Van al te groot een' rouwe, rukt
Het zwaert des dooden, daerze bukt,
Ten lichaeme uit, en drijft met smarte
Het lemmer in haer eigen harte.
De moeder stort met dit geweer
In 't midden van haer zoonen neêr.
Wat Godt, ô vader, uwe maegen
En afkomst schuldigh was te plaegen;
Hy zette op eenen dagh dus rijk
Al d'oude oneffenheit gelijk.
Rey. Een zelve dagh heeft hem dien wissen slagh gegeven.
Men wensch' dat Edipus voortaen gerust magh leven.
Kre. Nu staek dees weeklaght eens: het is begravens tijt.
Maer luister, Edipus. voor 't aengaen van den strijt
Wou d'outste broeder dat mijn Hemon zoude paeren
Met uwe dochter Antigoon. ik schenk hem garen
Het rijk ten bruitschat, doch gedooge u langer niet
Te blijven binnen het begrijp van dit gebiet:
Naerdien Tiresias ons spelt wat ongevallen
En plaegen, alzoo lang gy binnen deze wallen,
En 't rijk van Thebe, blijft, den algemeenen staet
Alom te schroomen staen door 't nootlot, blint van haet:
Dies wandel voort. ik wil u haeten, noch versmaeden,
Maer schroome uw vloeken, en, om elk te hoên voor schaden,
Begeere 't lant van zoo veel jammeren t'ontslaen.
Ede. O schikgodinnen, is'er iemant deerlijk aen,
Wat ben ik, och helaes, ter quaeder uur geboren,
Wien, eerme moeder baert, de vadermoort te voren
Zoo vroegh wert opgeleght door Febus antwoort zelf,
Die Laius avontuur ontvoude in 't kerkgewelf.

Mijn

Mijn vader doemtme ſtrax ter doot, als ik voldraegen
Ter weerelt koome, en acht zijn' zoon voor een' geſlagen
Dootvyant, om zijn doot t'ontwijken door mijn doot.
Ik, noch een zuigling, derf vrou moeders borſt en ſchoot,
En wort geſmeeten, om te ſtillen vaders zorgen,
Voor wilde dieren, en nochtans, 't is vreemt, geborgen.
Och of Citheron, die my voede bang en naer,
In 's afgronts poelen met de vrucht gezonken waer.
By koning Polybus moſt ik een ſlaef verſtrekken,
Hier na mijn handen ſnoot met vaders bloet bevlekken,
Vergreepme aen moeders echt bloetſchendigh onbekent,
Wert broeder van mijn zaet en afkomſt, dus geſchent,
En teffens vaders vloek, vervloekte mijne loten.
Zoo dwaelt mijn brein niet, dat, ten waer het goôn beſloten,
Ik zelf mijne oogen en mijne afkomſt haeten zou:
Doch dit voorbygegaen, wat ſtaetme in dezen rou,
Rampzalige, nu toe? wie zal den blinden leiden?
Zy die, nu overleên, van 't leven is geſcheiden?
Ik weet zy zou het doen, aenſchoudeze het licht.
Of wachte ik op mijn zoons, en hunnen kinderplicht?
Helaes, zy zijnme ontrukt. och waer ik jongk van jaeren,
De nootdruft moghtme licht gebeuren met beſpaeren,
En och van waer? waerom, ô Kreon, my dus ſtraf
Verneêrt? verdrijftge my, gy ſnijtme 't leven af.
Noch zal de vrees my tot een' voetval niet beweegen,
Al valtme de fortuin van alle kanten tegen,
Rechtſchapen adel zwicht, noch worpt zich in het ſtof.
Kre. Dat gy ten voetval u geenſins verneêrt baert lof:
Maer 't lant wort u ontzeght. men laete nu den eenen
Ten hove brengen, maer terſtont den algemeenen
Erfvyant, die met kracht zijn vaderlant beſtreet,
Wechvoeren, zonder dat hem d'eer van 't graf bekleet.
Men zegge Thebe aen dat wie 't lijk met ſtof begrave
Of kranſſe, het betael' met zijnen hals en have.

De jongſte ſtrek', van 't graf verſteeken, onbeweent
Den vooglen tot een ſpijs: en gy, die deerlijk ſteent,
Antigone, hou op te treuren om dry lijken.
Vertrek in 't maeghdeſlot, en wacht u uit te kijken,
Tot dat mijn Hemon u naer 't bruiloftsbedt geleit.

Ant. Hoe veele elenden zijn rampzaligen bereit!
'k Betreur de dooden, en vooral den rou van vader,
Die draeght dit niet ten deel', maer al den laſt te gader.
Och Kreon, hoe dus ſtreng? waerom verzwaertge knap
En ſtraf heer vaders druk met droeve ballingſchap?
En hoe beſtaetge, naeu in 't rijxgebiet getreden,
't Rampzaligh lijk ten laſt, zoo ſtraf een wet te ſmeden?

Kre. Dit is Eteokles en geenſins mijne wet.

Ant. Onredelijk van hem en u in kracht gezet.

Kre. Is 't redenloos met recht den jongſten wil te ſterken?

Ant. Gewis zoo 't onrecht is, en niet dan quaet kan werken.

Kre. Verdient hy niet den hont te ſtrekken tot een aes?

Ant. Die ſtraf der miſdaet is een miſdaet boos en dwaes.

Kre. Hy heeft zijn vaderlant beſtreden onrechtvaerdigh.

Ant. En boet 'et met den hals, maer was die ſtraf niet waerdigh.

Kre. Hy boete ook buiten 't graf zijn laſterlijke daet.

Ant. Wie vaders erfdeel eiſcht, bedrijft die eenigh quaet?

Kre. Hy derve d'aerde. laet dit vonnis u behaegen.

Ant. 'k Wil hem begraven. laet de ſtadt hier over klaegen.

Kre. Zoo graefge u zelve een graf, en volght hem wienge dient.

Ant. Het is heel heerelijk te leggen by een' vrient.

Kre. Trouwanten, taſt haer aen, en brengtze daetlijk binnen.

Ant. Wy ſcheyden niet van 't lijk des dooden, dienwe minnen.

Kre. O dochter, Godt beſchikt het anders dan gy meent.

Ant. Godt wil niet dat men doôn miſhandele onbeweent.

Kre. Wie aerde op 't lichaem worpt, dat ſtrekke hem ten laſte.

Ant. O Kreon, 'k bidde u noch ter liefde van Jokaſte.

Kre. Verlore moeite, ruſt: ik keerme aen geen geklagh.

Ant. Ten minſte gunme dat ik 't lichaem waſſchen magh.

Kre. Het

Kre. Het lijk te wasſchen zy op halsſtraf ook verboden.
Ant. Laet my de wonden dan bedekken van den dooden.
Kre. 'k Verbiede al wat het lijk des dooden ſtrekt tot eer.
Ant. Ten minſte gunme een' kus voor broeders mont, niet meer.
Kre. Wacht u de bruiloft met den lijkrou hier te ſteuren.
Ant. Hoe, zoude uw zoon my tot een echten man gebeuren?
Kre. Dat is beſtemt. gy kunt zijn huwlijk niet ontgaen.
Ant. Ik zal, als Danaus bloet, een' bruiloftsmoort begaen.
Kre. O welk een trotsheit! hoe vermeeten durfze ſpreeken!
Ant. Dit zwaert zal tuigen, en ik zweer dien ſmaet te wreeken.
Kre. Maer om wat reden vlught gy 't huwlijk van mijn kint?
Ant. Op dat ik vader volge in 't vlughten arm en blint.
Kre. Gy zijt groothartigh, maer verſtandeloos vermeeten.
Ant. Ik ſterf met vader waer hy ſterft, dit moetge weeten.
Kre. Te lande uit, eer mijn zoon om hals raekt door uw zwaert.
Edi. O dochter, ik verheffe en love uw' dappren aerdt.
Ant. Och vader, hoe zoude ik gaen trouwen, gy gaen zwerven?
Edi. Leef hier in weelde: ik draegh mijn' laſt, en wil u derven.
Ant. Wie zoude uw blintheit dan bezorgen overal.
Edi. Waer my het nootlot ſtuurt, daer legge ik: 't val zoo 't val.
Ant. Waertoe quam Edipus, die 't raetſel openbaerde!
Edi. Een zelve dagh holpme op, en ſmeetme weêr ter aerde.
Ant. Behoorde ik niet in 't leet te deelen dat gy erft?
Edi. 't Is ſchande dat een maeght met vaders blintheit zwerft.
Ant. Niet voor een zedige, maer trotſe, hem ten laſte.
Edi. Breng my by moeders lijk, dat ik het noch eens taſte.
Ant. Tre toe: genaek het lijk van d'afgeleefde vrou.
Edi. O moeder, bedtgenoot, hoe deeltge in mijnen rou!
Ant. Och onder hoe veel leets moſtze eindlijk bezwijken!
Edi. Waer vinde ik twee gebroêrs? waer leggen hunne lijken?
Ant. Zy leggen zy aen zy ter aerde, ſchuw van 't licht.
Edi. Laet mijne blinde hant eens ſtreelen 't aengezicht.
Ant. Nu taſt uw doode zoons eens alle bey: tre nader.
Edi. Bedroefde doôn, geteelt van eenen droeven vader!

Ant. O Polynices; och wat was uw naem my waert!
Edi. Nu is voltrokken 't geen my Febus openbaert.
Ant. En ſtaet u noch meer leets te ſchroomen na uwe erven?
Edi. Dat ik t'Athene noch in ballingſchap zal ſterven.
Ant. In welk geweſte trekt gy naer Athene heen?
Edi. Naer Kolon, Godt Neptuin geheilight. gy alleen
Stut vader, om hem in zijn ballingſchap te leiden.
Ant. Nu ga in ballingſchap, en geefme noch in 't ſcheiden
De hant, ô oude man, en laet u mijne ziel
Geleiden, als de wint een afgevaere kiel.
Edi. Ik ga, elendigh kint: geleime met uw traenen.
Ant. d'Elendighſte van al de maeghden der Thebaenen.
Edi. Waer zet ik mijnen wanklen voet?
Geef my den ſtaf, mijn kint, mijn bloet.
Ant. Dit heenen, vader, ga dit heenen,
Als in den droom met zwakke beenen.
Edi. Och jammerlijke ballingſchap!
Zoo ziet men met een' zuuren ſtap
Den ouden uit het lant gedreven
Van Kreon. och de beenen beven!
Wat komt, wat komtme al over! och.
Ant. Wat draeghtge al, en wat lijdtge noch!
Rechtvaerdigheit beloont geen vroomen.
De booze hoeft geen ſtraf te ſchroomen.
Edi. Ik ben de man, die hemelhoogh
Verheven zat in ieders oogh,
Toen ik, als 't ganſche lant verfloude,
Het raetſel van 't gedroght ontvoude.
Ant. Wat mooghtge ophaelen al uwe eer
Genooten, toenge, Sfinx ter neêr
Geſmeeten, raekte aen 't overwinnen.
Zet d'oude zege uit uwe zinnen.
Apollo ſpelde u in zijn woudt
Dat gy 's lants balling ſterven zoudt.
En ik, ô vader, nu ten leſte

Ge-

Gescheiden uit dit lantgeweste,
Dat noit gehoort is van een maeght,
Wort van mijn speelgenoots beklaeght,
Die nokkende haer rede schorten,
En over my haer traenen storten.
Edi. O edelmoedige aert!
Ant. Mijn vader, dus bezwaert,
Gaf my dien adel. onverzaetheit
Van rouwe druktme, om dees versmaetheit
Van broeder, leggende in het stof,
En onbegraven buiten 't hof.
'k Zal hem begraven met verlangen,
Al zoude ik hier den hals aen hangen.
Edi. Ga naer uw speelgenooten heen.
Ant. Die leerden al ons droef gesteen.
Edi. Stort uw gebeden voor d'altaeren.
Ant. Die zijn verzaet van ons misbaeren.
Edi. Ten minste ga naer Bacchus kerk,
Gebout ten hemel aen het zwerk,
Op dezen bergh voor wijnpriestrinnen.
Ant. Voorheene dansten wy daer binnen
En langs den bergh op zang en spel,
Omgort van 't rosse hartevel,
Een' dans om Semel te behaegen,
En ook den goden, die ons plaegen.
Edi. Befaemde burgers, nu zie uit wie uitzien kan.
Hier is dees Edipus, de wijt vermaerde man,
Ontvouwer van d'alom bekende raetselvonden,
En die 't moordaedigh Sfinx, welx klaeuwen 't volk verslonden,
Alleen den hals brak, en nu jammerlijk verkort
In eere, als balling 's lants, van elk verstooten wort.
Maer waerom zich vergeefs beklaeght voor ieders ooren?
De mensch moet draegen wat de goden hem beschoren.
Rey. Doorluchte zege, vaer zoo voort,
En kroon mijn' wandel, zoo 't behoort.

EINDE.